

PHONG-HOA

16
trang

TUẦN BÁO RA NGÀY THỨ SÁU

7

TÀ ĐOẠT: N° 25 BOULEVARD HENRI D'ORLÈANS
TH. S'Y: N° 1 BOULEVARD CADET - HANOI
FONDATEUR: M. DEBIEUX POLITIQUE
RÉDACTEUR: M. DEBIEUX

DIRECTEUR:
NGUYỄN TƯỜNG TÀI

GIẤY BÁO: TÔNG TÔNG NGOẠI QUỐC

DEPOT LEGAL
Quảng Đông
Số 13 hàng
N/A 1117

ADMINISTRATEUR: M. DEBIEUX
PHAN HUY NINH

Phong-hóa có suy đồi hay không?

Câu « phong hóa suy đồi » đã thanh ra cứu của miệng của mấy nhà nho gêm thề. Trông thấy sự gì xảy ra trên ý họ, không hợp với tinh thần của họ, họ đều than gáy thò ngùn rằng phong hóa suy đồi. Không cần phải xem đi, xét lại, nghĩ ngợi thêm thêm, chỉ trông thấy trang hưởng khoe xưa, cũng đủ họ thương cho luân thường đảo ngược.

Nghe họ than thở, người Việt-Nam óan oán có tình có tin, cũng gèn trí rằng luân lý cương thường của xã hội đã đến ngày đổi bài. Nhưng nói những người đã có chất tu tưởng, ai cầu than thở ấy không có cái gì gi.

Những nhà xã hội học và những nhà xã-học thường nghiệm rằng người đời thường chán sự trước mắt, buồn cho tương lai, mà tiếc cái đời dĩ vãng, nhưng thực ra, xưa cũng thế, bây giờ cũng thế, có khác gì đâu!

Chúng ta may sinh ra buổi đời này, đã học được những tư tưởng của cổ nhân, lại hấp thụ thêm được văn hóa của Tây-phương, lấy chỉ xét đoán mà bán về luân lý xưa, để sửa đổi lại cho hợp với nhân đạo, như vậy chúng ta còn hơn cổ nhân thì phong hóa phải một ngày một đổi đẹp. Mà thực vậy, trông ra ngoài xã hội, dân Việt Nam rầy đã sung sướng hơn xưa.

Đồn què được an cư lạc nghiệp, cướp bóc ngày một ít, quan tham, lại những cũng một ngày một bớt, các thiên tai

ngày một đỡ, dần dần đã thấy giàu có, thịnh vượng... Còn những anh hùng liệt nữ, thời nay cũng không phải là không có, ai là người biết đọc sách cũng công nhận như vậy.

Hoặc bảo ở buổi quao thời này, không còn ai duy-tri lại nền văn hóa xưa, nên là thường thấy các báo chí nói đến những sự thượng lưu, bài lý vầy ra hàng ngày, con không nghe cha, vợ không nghe chồng, gái gái hôn hợp. Những việc đó, ngày xưa vẫn có, chúng ta mắt không được thông, tai không được nghe, đấy thôi! Nhưng lấy những câu ca dao, những trang lịch sử mà xét đoán những thế kỷ đã qua, tưởng xưa kia cũng không khác gì đời này, mà hơn một trăm năm về trước, những nhà nho phàm vào luân lý tưởng cũng không phải là ít.

Ngay đến mấy nhà trí thức hiện thời thường lên mặt giầy đời, hồ to lên rằng « lấy việc báo luân lý, phong hóa của xã hội Việt-Nam » làm nhiệm vụ, cũng có nhiều người không khỏi lẩm [? Nhưng họ khoe nói là họ đạo đức, nào biết lâu rằng lột cái mặt nạ ấy, ta cũng phải buồn cho họ, mà thương cho phong hóa.

Những nhà báo trí không biết rằng có pho đi, nói sự tin được, mà nếu họ « đời Nghèo, Thuận, chắc họ cũng than rằng « phong hóa suy đồi » muốn lại từ đời đời ».

Báo Phong-Hoa có lấy thanh thế làm căn bản, lấy khối bài traophùng làm phương pháp, con tui, độc-giá lấy lương tri mà phân biệt điều hay dở, tìm lợi đến chân lý.

TU LINH

—Mặt kia [thế mà bảo rằng đi dự hội-dồng cứu tế! Cứu ai? Là ai?...

—Ồ!!... Cứu tế phu nữ thất nghiệp mà!..

BÔNG CỤC VÀNG

KHAI-HUNG soạn
Tranh vẽ của Đông-Sơn

Một buổi chiều về cuối thu.
Họa-sư Văn - Khôi đứng tỉ mỉ ngắm cảnh hoàng hôn trên hồ Trúc-bach. Vầng thái dương sau rặng cây đường Cờ - ngư, chiếu sáng ánh qua những cành lá um tùm, xuống mặt nước hồ lấp lạn gợn sóng.
Văn-Khôi thở dài, con mắt lơ đãng nhìn về phía chùa Trấn-quốc, mấy ngọn tháp cũ phủ rêu ẩn hiện trong đám lá chuối xanh vàng. Bông chàng giặt mình ngọc ngà, vẻ sợ hãi lộ trên khổ mặt xương xương. Chuông chùa Châu-long vừa thông thả buồm tiếng xuống mặt hồ, làn nước như phản động dư thanh, rung rinh... lòng lạnh...

Luồng gió lạnh thoáng qua, chàng rùng mình, vội khép cánh cửa sổ trông ra hồ, rồi quay vào vận đèn điện. Ngọn đèn trong chiếc bóng tròn to, bằng pha-lê mờ, dịu dàng chiếu ánh xuống gian phòng rộng, bài trí theo kiểu tân thời. Ở nửa gian bên trái, các bức tranh vẽ đặt trên giá, tuy nhiều mà bày rất có thứ tự chứ không để bừa bộn như làm nhà hội-họa khác ở Hà-thành. Đó là sườn vẽ của Văn-Khôi. Nửa gian bên phải là phòng tiếp khách: một bộ bàn ghế họa-sư tự chế kiểu lấy, có vẻ đẹp nhẵn nhụi, thanh thú tở ra kể sang tạo là một người rất có tinh tú. Còn gian giữa thì thấp hẳn xuống, bốn gác chỉ bày trổ có bốn cái ghế giữa đệm nhung, và thủng vào trong một bức tường có chiếc đi-văng bọc gấm. Đó là phòng khiêu vũ của Văn-Khôi. Ngoài khoa hội-họa, Văn-Khôi rất sở trường về âm nhạc và khiêu vũ.

Văn-Khôi đưa mắt ngọc ngà nhìn một lượt như có vẻ sợ gặp bóng ai phảng phất trong phòng.
Mấy tuần lễ nay, Văn-khôi hình như mắc bệnh thần kinh, sợ vợ sợ vẫn, nghe một tiếng động sẽ cũng thấy dật mình, ngấm bóng trắng soi sáng thấy rợn gáy.
Có người gõ cửa, Văn-Khôi quay vội lại nhón nhác, buột mồm hỏi:
- Cái gì thế? Trời ơi! cái gì thế?
Cánh cửa từ từ mở...
Văn-Khôi đứng dậy sủa tay, đưa lời nói không ra hơi:
- Cái gì... thế?... ai... thế?..
Luồng gió lạnh thổi rung động mấy bông cúc vàng cắm trong chiếc lọ gang tây, men ngũ sắc... Theo

liền dịp cười khau khếch.
Văn-Khôi thở dài:
- Trời ơi! anh... làm tôi hết hồn!
Trọng-Đức khẹp của quay lại nhìn cười hơi hâu:
- Cái gì mà anh cứ sợ quá thế?
Văn-Khôi ngồi phịch xuống ghế, hai tay ôm đầu, tuốt hồng tặc như người vừa chạy một quãng đường dài..
Trọng-Đức đứng ngắm ban lặc ầu:
- Cách mấy tháng không gặp anh, nay xem ra anh đổi khác hẳn. Trước anh vui vẻ, nó đùa bao nhiêu thì nay anh buồn tẻ, ủ ể bấy nhiêu... quá, anh không tin... để tôi ôn lại câu chuyện anh kể... lý kỳ lắm

anh à!
Trọng-Đức nhách mép cười nhạt.
Văn-Khôi nói luôn:
- Tôi cũng biết khó lòng mà khiến anh tin được, nhưng cái đi không hề chỉ, xin anh hãy lắng tai nghe câu chuyện tôi sắp kể đây đã.
Trọng-Đức vẫn mỉm cười:
- Thì anh cứ kể đi!
Nhưng mời anh hãy vào trong này.
Văn-Khôi đứng dậy mở cửa buồng nhỏ ở bên trong ngay ra hồ và mời hạn vào. Buồng bài trí sơ sài, nhưng rất nhã nhặn và có vẻ ấm cúng, thân mật lắm. Trọng-Đức chưa kịp ngắm kỹ các vật thì hồng đứng sừng trước

nhắc nhìn từ phía:
- Không... không thể được...
Cò tiếng ai đi... lu...
Quả thực có người đẩy cửa vào, bưng cái khay trong đựng ấm chén. Văn Khôi thở dài rồi gạt người đẩy to:
- Ngờ! Sao tao không gọi mà mày cũng vào để ấm chén đây. Cầm ấm điện rồi xuống nhà, để mặc tao.
Sau khi người đẩy tờ xuống nhà. Trọng Đức ôm bụng cười rũ rượi. Bông ban đập vào cánh tay, mặt tròn, tròn xoe, thì thào:
- Im... kia trong người trong tranh?
Trọng Đức chau mày gât:
- Sao? Người trong tranh?
- Lúc anh cười, anh có trông thấy nó cũng cười không?
- Tôi trông thấy lúc nào nó cũng cười... Nhưng anh làm tôi vỡ bụng với anh mất thôi... Không ngờ đâu một nhà mỹ thuật có tài như anh... mà lại mê tin đến thế?
- Tha hồ anh chế riếu chứ quả thực không phải tôi mê tin; anh lại còn lạ gì tôi. Xưa nay, tôi có tin thần thánh, mà quý bao giờ đâu... nhưng lần này...
Văn Khôi đưa mắt như nhìn trộm bức tranh.
- Nhưng lần này... thì thực tôi tin.
- Thì anh cứ kể đầu đuôi câu chuyện cho tôi nghe đã nào!
- Xin vàng... nhưng...
Chàng lau lức nắm bức tranh.
- Nhưng... anh đừng nhạo búng nhé!
Trọng Đức cười:
- Ai lại nhạo bả g bức tranh sao giờ?

thực trông anh như người có ma ám vậy.
Văn-Khôi nheing mặt lên, mắt đỏ hoe ếp ứng hỏi:
- Sao anh biết?...
- Biết cái gì mới được chứ?
- Biết rằng tôi có ma ám!
Trọng-Đức ôn-ồn bảo ban:
- Anh Văn Khôi ơi, anh đùa quá rồi! tôi chắc chỉ vì anh làm việc nhiều quá, lại ham chơi yến tiệc, khiêu vũ luôn luôn, nên quần mắt trí khôn rồi... Anh nên tỉnh dưỡng và mời đức từ tiêm thuốc bổ cho... chứ tôi lo lắm.
Văn-Khôi nghiêm trang trả lời:
- Vậy ra anh ngờ tôi điên đấy?
- Không điên mà lại cho rằng mình bị ma ám.
- Tôi bị ma ám thực mà! Khó

một bức tranh đặt trên chiếc giá gỗ để mộc, cặp mắt chàng nhìn chăm chăm như bị thôi miên, Văn-Khôi cất giọng ran ran nói rằng:
- Đây anh coi
Trọng Đức nghiêng người, nghe có cồ, ngấm nghĩa, rồi gạt đầu khen:
- Đẹp! đẹp thật! Tinh thần lắm, có vẻ hoạt động lắm.
Chàng quay lại hỏi ban:
- Có kiểu mẫu đây chứ?
Văn Khôi, con mắt lơ đãng, nhìn qua cửa kính về phía đền Trấn-quốc như trả lời người trong mộng.
- Nếu không có kiểu mẫu thì đã chả có chuyện!
Trọng Đức cười:
- Chuyện gì mà bí mật thế? Anh có thể giới thiệu cho tôi biết kiểu mẫu của anh không?
Văn Khôi về mặt sợ hãi, nhón

nhắc nhìn từ phía:
- Không... không thể được...
Cò tiếng ai đi... lu...
Quả thực có người đẩy cửa vào, bưng cái khay trong đựng ấm chén. Văn Khôi thở dài rồi gạt người đẩy to:
- Ngờ! Sao tao không gọi mà mày cũng vào để ấm chén đây. Cầm ấm điện rồi xuống nhà, để mặc tao.
Sau khi người đẩy tờ xuống nhà. Trọng Đức ôm bụng cười rũ rượi. Bông ban đập vào cánh tay, mặt tròn, tròn xoe, thì thào:
- Im... kia trong người trong tranh?
Trọng Đức chau mày gât:
- Sao? Người trong tranh?
- Lúc anh cười, anh có trông thấy nó cũng cười không?
- Tôi trông thấy lúc nào nó cũng cười... Nhưng anh làm tôi vỡ bụng với anh mất thôi... Không ngờ đâu một nhà mỹ thuật có tài như anh... mà lại mê tin đến thế?
- Tha hồ anh chế riếu chứ quả thực không phải tôi mê tin; anh lại còn lạ gì tôi. Xưa nay, tôi có tin thần thánh, mà quý bao giờ đâu... nhưng lần này...
Văn Khôi đưa mắt như nhìn trộm bức tranh.
- Nhưng lần này... thì thực tôi tin.
- Thì anh cứ kể đầu đuôi câu chuyện cho tôi nghe đã nào!
- Xin vàng... nhưng...
Chàng lau lức nắm bức tranh.
- Nhưng... anh đừng nhạo búng nhé!
Trọng Đức cười:
- Ai lại nhạo bả g bức tranh sao giờ?
Văn-Khôi mở hộp thuốc bãng, đồi đồi đưa mời ban, rồi lấy một điều bật riêm châm hút. Chàng lơ đãng như theo làn khói thuốc là từ tay lên trần, như đương xếp sẵn câu chuyện ở trong tai. Hồi kể rằng:
- Hồi tháng sáu năm nay, tôi về quê ngoại ở bên Gia-Lâm cúng kỵ Đô Ấy nước đương to nên con đường từ đê sông Luồng tới làng Phú-du, -tên làng quê ngoại tôi - bị tràn ngập. Tôi phải đi ở tở ở bờ đê, xuống đi thuyền.
Bây giờ đã có chiếc thuyền đỗ ở chân đê, trong thuyền ba người đàn bà ngồi nói chuyện gẫu.
Tôi vừa bước xuống thuyền thì

một bà lão vui vẻ chào hỏi :

— Kia quan tham. — ở nhà quê, họ gọi những người làm việc ở Hà-thành là quan tham hết — quan về cũng kỳ đấy phải không ?

— Vâng, sao bà biết tôi ?

Bà cụ bấu môi, ra rống không bằng lòng.

— Có ông quên chúng tôi, chứ chúng tôi thì còn lạ gì ông.

Một người đàn bà ngồi bên cạnh, cười bảo tôi :

— Bà Tri mà ông không biết à ? Bà đi đấy !

Tôi vội vàng xin lỗi :

— Chết! cháu vô ý, đi đứng chấp nhe!

Rồi chiếc thuyền bắt đầu đi, chòng chành trên mặt nước. Tôi quay về phía người chèo đò nói đùa :

— Khéo nhe! không lái up cả chúng tôi xuống nước đấy.

Một người cụ lại :

— Ông chỉ nói dai dột.

Tôi bỗng dờ người ra, nhìn có chớ đó... một cô con gái, mặt trái soan, mắt sắc, mà đen nhánh, cặp môi đỏ thắm, tươi như đóa hoa hồng bành tiêu, nhất là cái thân mềm mại, yếu điệu, theo dịp chèo uốn eo trông rất tình...!

Trọng Đức nghe tôi đấy, cười bảo ban :

— Chính có trong bức tranh phải không ?

Vân Khôi gật đầu rồi lại kể luôn :

— Nghe thấy mấy người đàn bà thì thăm bần tai, tôi ngưng nghịu, quay lại giả vờ hỏi :

— Nay đi, cháu trông chỉ chớ đó như quen quen mà cháu không nhớ ra là ai.

Một người ghé vào tai tôi, nói sẽ :

— Chi Be, con bác cai Ban đấy !

Tuy tôi chẳng biết bác cai Ban là ai, cũng trả lời liền :

— Thế à! con bác cai Ban đấy à? Sao nay chỉ ấy lại làm thuyền ?

— Ấy từ ngày vợ bác ấy mất đi, bác ấy đâm ra ốm yếu từng bữa lẫn.

Nhân vụ nước to, chỉ ấy muốn được chiếc thuyền đi chỗ thuê để kiếm thêm ít tiền thuốc thang cho bố.

Tôi nghe cảm động nhìn chi Be, trong da búi người :

— Thương hai nhĩ!... Vậy ra nghề chèo đò không phải là nghề của chi ấy... thảo nào mà chớ không được thạo!

Thuyền đến công làng, mỗi người trả có lái đò tam thời một xu. Tôi móc túi đưa cho có hai hào. Có hai hào đó há, thỏ thẻ :

— Bầm... con không đủ xu giá lại.

Tôi cười nói :

— Tôi đãi có cả đấy mà.

Có bên lên, rút rế không dám giơ tay. Một người bảo có Be :

— Em cứ cầm lấy, mấy khi đã gặp được chuyến đò có quan tham đi.

Rồi quay lại phía tôi nói đùa :

— Nào quan tham có chấm, tôi làm mối cho... xinh nhất huyện đấy.

Tôi, thì tôi chớ là nhất nước. Đấy anh ngắm bức tranh xem có đáng nhất nước không ?

Trọng Đức mỉm cười :

— Biết thế nào là nhất nước! song kẻ nhan sắc kia thì ở Hà-thành cũng ít có sánh kịp... nhưng này sao một cô con gái thôn dã mà lại tóc rẽ lệch, vận quần trắng?..

Rồi anh sẽ hiểu vì sao... nhưng im... ai cười khanh khách thế? Anh lắng tai nghe mà xem.

Vân Khôi đưa mắt nhìn từ phía rồi quay lại ngắm bức tranh, có vẻ sợ hãi... Trọng Đức trở tay vào cái âm điện :

— Kia kia, âm nước sôi nó cười anh đấy!... anh cũng đáng cười thật! ai lại cứ thần hồn nát thần tình thế?

Vân Khôi bẽn lễn, chửa thẹn đứng dậy rót nước sôi vào ấm chè. Trọng

Đức cũng đoán ra được, ở nhà quê họ còn biết làm kiểu mẫu là cái quạt gi, nên khi ngồi ăn cỗ, tôi ngộ lời với cậu tôi, thì cậu tôi cười ngặt, cười nghẹo mà bảo tôi rằng :

— Kiểu mẫu gì! Mỗi cái có lấy thì cậu làm mối cho.

Tôi hết sức phân trần, giảng nghĩa nhưng nào ai có để tai đến lời nói của tôi, họ thì nhau họ cười, nhất là họ lại chảnh chọang hơi men cá. Tôi im lặng ngồi ăn cho xoang bữa, rồi đứng dậy cáo từ xin về, vì tôi đã có chủ định.

Bấy giờ gió chiều thổi mạnh, sóng đồng dờ dỗi, tôi phải chờ đến nửa giờ, mới có chiếc thuyền lượn men vòng quanh lũy tre làng đến đón. Tôi buồn rầu bước xuống thuyền, vì người chèo đò không phải là có Be mà lại là một người đàn ông, còi trùn, lực lưỡng, rõ lần từng bắp thịt.

Sáng hôm sau, chiếc ô tô của tôi đưa có Hồng — có học trò tôi — về

như đi tiếp một bà công chúa. Bà công chúa của tôi thì hai má đỏ ửng, đứng vào một số, chân bẫm xuống thắm, mười ngón tay vẫn vờ vờ mãi cái màn ren cửa kính. Tôi cũng ngưng nghịu Xưa nay, đối với các tiểu thư tân thời, các bạn bè bên nữ giới, tôi vẫn nổi tiếng là một người thiệp, đến nỗi họ đã cho tôi là nhiều khi suông sã quá. Thế mà đứng trước cô con gái nhà quê, ăn vận nâu sồng, đầu chít khăn vuông, tôi thấy tôi lảng-lảng-tàng-tàng, nói thì ấp-a-ấp-ung, thực tôi không còn là tôi nữa. Có lẽ cái nhan sắc mỹ lệ, gái đẹp lộng lẫy của cô khiến một kẻ hám mộ mỹ thuật như tôi phải cảm động quá chăng.

Mãi năm phút sau, tôi mới thấy tim tôi dờ hồi hộp.

Trọng Đức mỉm cười :

— Thú nhĩ!... yếu rồi kìa?

— Không, anh chờ hiểu lầm trái tim tôi hồi hộp vì cái đẹp thiên nhiên, chứ không phải vì tình-dĩ.

— Ngờ lắm!

— Ai cấm anh ngờ. Nhưng để tôi kể nốt câu chuyện đã nào!

« Tôi lại gần, sẽ hỏi Be :

— Em có doi không ?

Be cúi mặt, cái giọng run run :

— Bầm không.

Tôi quay lại đưa mắt gạt có Hồng có cười đứng dậy ra bảo Be :

— Em vào đây chi báo.

Rồi đưa Be vào phòng bên cạnh, giap với buồng rửa mặt.

Nửa giờ sau hai cô thiếu nữ từ từ ở trong buồng vén rèm cùng bước ra.

Tôi kinh ngạc ngây người, há hốc mồm đứng ngắm. Không ngờ học trò tôi lại có tài điểm trang, một cô gái thôn dã nên một bác tiền học như thế? Trời ơi! Nào ai còn giam bảo các cô nhà quê tuy đẹp nhưng khi thắp bả cánh tàn thời vào thì mất cả cái đẹp tự nhiên.

Vì có Be đầu dáng điệu còn hơi ngưng nghịu, nhưng từ mái tóc mây rẽ lệch cho đến cái quần lụa bạch, đôi giày cao gót, đôi hoa tai kim cương đều làm tôi vờ vờ đi các của cô lên nhiều lắm, bình như Tao h a sinh ra có để có ngày được mang những đờ nữ trang ấy.

Tôi nhìn hai người im lặng đến hai, ba phút. Có lẽ vì tôi không tìm được câu gì dịch đáng để khen cái đẹp lộng lẫy kia. Rồi tôi thì thầm với có Hồng :

— Cam ơn có nhe.

Cô học trò thì thấy tôi mừng quỳnh lên như thế đến nỗi nói chẳng ra câu, thì lãnh đạm bảo tôi :

— Thưa thầy có ấy đẹp là vì giờ, sinh ra có ấy đẹp, chứ tôi có công gì mà thầy cảm ơn.

Tôi hơi ngưng :

— Vâng biết thế nhưng cũng nhờ ở cái tài tô điểm của cô nữa chứ!

(Còn nữa)

KHAI-HUNG

Đức đương nóng ruột nghe nổi câu chuyện, với giục ban :

— Thế rồi sao nữa ?

— Thì hãy uống nước đã!

Vào Khôi tay nâng chén nước, mắt đăm đăm nhìn qua cửa kính về phía đường Cổ Ngư, rặng đèn điện, lấp lánh, phản chiếu ánh rung rinh xuống mặt nước hồ Trúc-bạch. Rồi thông thả nói :

« Hồi đó, tôi đương tìm người làm kiểu mẫu, vì tôi định họa bức tranh người con gái Annam tuyệt sắc để gửi sang Pháp dự cuộc đấu sảo mỹ thuật ở Paris. Tôi có cô học trò nhan sắc cũng khá, hiện nay vẫn theo học tôi, nhưng cô ấy khuôn mặt tròn trĩnh quá, mà người lại hơi đầy đặn, nên tôi không ưng. Tôi lại đã đi khắp Khám-thiên tìm đến mấy cô có lộng lẫy đẹp, nhưng tôi vẫn bị thất vọng. Vì thế, nên khi người đàn bà nói đùa ngỏ lời làm mối có Be cho tôi thì một y-tưởng thoáng nhiên nảy ở trong trí tôi. Tôi nghĩ thầm : hay là thuê có này làm kiểu mẫu.

làng Phù-Du. Có bảo có Be đưa về nhà, rồi sau một giờ đàm đạo với ông cai Ban thì câu chuyện ngã ngũ ra như thế này : ông cai bằng lòng cho có Be lên ở với có Hồng hai tháng, rồi ngày ngày cùng có Hồng đến nhà tôi làm kiểu mẫu cho tôi vẽ.

Có Hồng nộp tam ông cai một món tiền hai chục bạc để ông cai uống thuốc và thuê người săn sóc bên mình thay cho có Be. Rồi sau cứ cuối tháng, thì lại gửi về cho chục bạc. Ông cai Ban nói cũng biết thuận lợi như vậy, thì chắc thế nào cũng bị người làng mỉa mai rằng bán con. Song lúc túng thì phải tính chứ biết sao. Và ông ta cũng tin ở lòng quân tử của tôi, nên cũng đỡ lo.

Trọng Đức cười hỏi :

— Nhưng quân tử thật đấy chứ! Vân Khôi không trả lời câu hỏi, kể tiếp theo :

— Mười giờ sáng hôm ấy, tôi đương bần khoản chờ đợi, thì có Hồng đưa Be về tới nhà. Tôi mừng quỳnh, bỏ giờ bức tranh đương vẽ ra đón tiếp

HUẾ DẪN... NHÀ TRÔNG KẸNG... HUẾ DẪN... TRÔNG RẰNG, CHỨA RẰNG... ĐỪNG VỘI VÁN QUỲN... CỎ ĐANG THỰC CHỈ Ớ HIA... CẢNH CẢM VIỆC MẤT CẦN... THAY VẾ MỘT CỜ ĐÓNG...

TIN THỂ-THAO

Cúp Peyroux

C. S. A. được sáu cuộc, thua ba, giữ cúp, nhưng thể sự đã đơna, vô địch Dương đã thua Samuel hai sets: 3/0, 4/0.

Chiều thứ bảy 7.1

Dương bại Edet 6/2, 6/2

1 giờ rưỡi, buổi trưa. Trước mặt 16 khán giả, Dương-Edet khai mạc cúp Peyroux bằng một cuộc mèo rổn chuột. Đấu thủ C. S. F. mặt trắng bọt, mồ hôi tràn qua đôi kính « Lây » đáng sức trông ngán, kiếm được 5 jeux trong 2 sets, lúc ra nói với bạn Lelan:

« Mãn nguyện rồi toa » à, không trông là may!

C. S. A. J. C. S. F. O

Bình An Lelan: 6/1 6/4

Cuộc tranh đua không được rạo rết vì Lelan bị mấy quả vô lê treo dờ, đâm hoảng, đưa hết ban vào tay đối thủ, để cho Bình tha hồ mà tung hoành trên sân. Cuộc này, Bình diễm đạm, lên lưới bắt nhiều quả ban rất đẹp mắt, kiếm chế Lelan từ quả đầu cho đến quả ban sau cùng, quả thực đã có công luyện.

C. S. A. 2. C. S. A. O

Giáo thua Samuel 0/6, 2/6

Đội mãi đến phút cuối cùng, không thấy Giáo đến, đã tưởng « 201 » pan dọc đường. Bên C. S. A. thấy Bút và Thanh đi thay quần áo. Công chúng lấy làm lạ, hỏi: « có lẽ Bút - Thanh đứng một bên để bưng ban Samuel, cho đỡ lố, hồng hân ».

Thì may Bút vừa đến, cất nghĩa cho Yo Yo:

« Không phải đâu! Giáo chưa đến, chúng tôi định đánh « pun » năm sets, ai thắng mới được ra chống cự với bác tướng! »

Rồi cho Giáo, lúc đó vừa tới, cỡi áo ra sân, phần cầm ô-tô mệt, phần ban của mình quật sang mạnh bao nhiêu đượng tưng hắc tu bất lại mạnh bấy nhiêu, còn chưa đầy hai mươi phút, Samuel tưu ban nhanh như chớp, ăn gọn lỏn hai sets:

6/0 6/2

C. S. A. 2. C. S. F. 1.

Sáng chủ nhật 8.1.

Giáo hạ Edet 6/2 6/3

Cuộc Giáo - Edet là một cuộc thầy đồ bắt nạt học trò, muốn bắt chạy ngang, chạy giặc, bước lên, lùi xuống, Edet chỉ cầm đầu tuân theo mệnh lệnh rất cục lại một nhòai, xếp vợt qui hàng trong hai sets rất mau:

C. S. A. 3. C. S. F. 1.

Dương bại Lelan trong ba sets 3-6 6-3 6-1

Buổi sáng, ai đi xem cuộc Dương-Lelan cũng lo cho tên lính rợ làm số một của C. S. A. buổi chiều gặp Samuel, khó bề thủ thắng. Từ đầu chí cuối, Dương tin ban chặm chạp lại bay mắc lưới, khiến cho Lelan phẩn khởi sét đầu một cách bất ngờ.

Tuy hai sets sau Dương ăn lại sân, những ngón tin chớp nhoáng thủa xưa, bình như chàng đã ở cả ở Nam-thành trong khi ăn tết những mười hai ngày rảng rặc.

C. S. A. 4. C. S. F. 1.

Bình thua Samuel 5-7, 8-6 nhưng đã trông cự một cách anh hùng

Bước ra sân hôm nay, trông Bình có vẻ quả quyết hơn lần tranh vô địch. Còn Samuel vẫn tưởng nhai dễ, tựa hồ thò tay vào túi móc quít bóc ăn như trước. Nào ngờ Bình đã chơi một cuộc rất khôn khéo, đánh ban bằng vào bên trái Samuel, khiến cho bác tướng không có thì giờ thả ngón tin trào góc ra mà « sai lớn » như mọi khi Tồnb thoáng Bình lại điểm một quả bao ngắn, một quả lóp, cao, bác tướng bị một phen chạy chồm cẳng.

Sét đầu, đất 5/4, 30 A, Bình đập bảy

một quả, mắt vào thứ 10 rất đáng tiếc và thua luôn hai ván sau. Công chúng dậm cẳng, than dài.

Sang sét sau, Bình tin tới bụi, Samuel làm khi đỡ không kịp, lại đất 3/2. Nhưng từ đấy giờ đi, trông Bình vẻ mặt đã hiện ra nét mặt, nên bị Samuel cứ hất ban đi lại cho nhiều mà ăn một hơi 6/3

Bình hôm nay tuy thua nhưng đã gỡ lại tiếng « Samuel ăn quít » lần trước một cách rõ rệt, chẳng nên lấy gì làm ăn hận. Chỉ tiếc, nếu si một chúng như mọi lần thì ăn sét đầu 6/4, cái tỉ số sẽ hay đời nhữn mà thành tích cũng nặng cao lên được vài phần. Tóm lại, người giỏi hơn đã được. Bình chưa phải là địch thủ rạo rết của Samuel. Có lên chút nữa, xem nào! Yo-Yo rất mơ g cho Bình.

C. S. A. 3. C. S. F. 2

Chiều chủ nhật 8-1

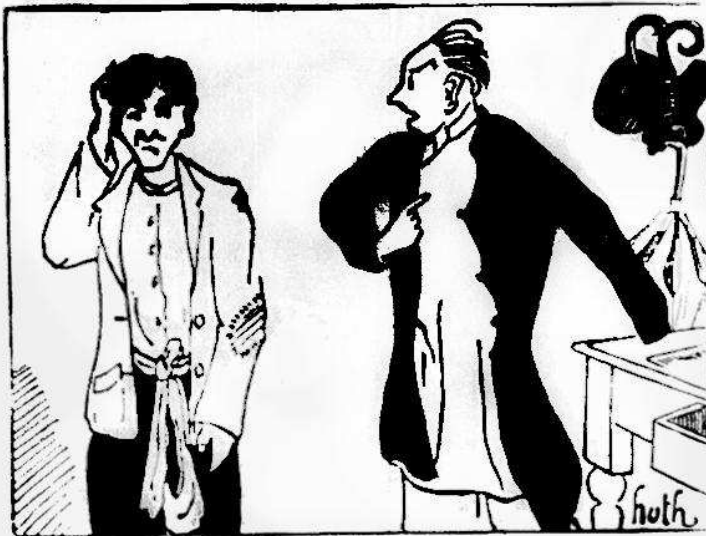
Giáo hạ Lelan 6/3 6/2

ban cũ tình Thanh, mùa năm về trước đã từng cùng nhau đi đấu các Peyroux lần này lại tram tram ntau ở cúp Peyroux. Con tao cơ cẩu.

Giáo nghĩ ngợi hôm trước, chiều chủ nhật chơi rất hay. Lelan trông cự lại cũng hàng nhưng bị Giáo lên bắt vô lê quả tài nên sét sau sút bị quả trúng vợt

Sau cuộc này, số phần cúp Peyroux đã định rồi, nên nhữn cuộc sau chỉ là những cuộc chiếu lệ, duy có cuộc tin đầu Dương-Samuel là game mĩ thuật.

C. S. A. 30 N F 2 T U Y L

Nin ông tặng công cho con. Đền ngay như tao hơn một nam nay không nhữn không được ăn lên, mà loan ăn sáng, hưởng chỉ may. May là ông gì mà dám đòi tăng công lác kinh-tế này.

Cùng các nhà Đại-lý

Ngai nạo muốn lấy số Tết ban lễ thì xin kịp giờ gửi cho bộ định lấy nhất định bao nhiêu số. Nhà báo cứ tình theo số báo gửi mà đòi tiền; số Tết nào không bán được mà các nhà Đại lý gửi trả lại, bản báo không nhận

đãi chính

Trong chuyện Hồng cú vàng cột hai giường 15, 16 đem xuống dưới củi cột, thợ nhà in xếp nhâm.

1

GIÁO MÀY NHAI CHỮ KHÓ KHĂN XEM RA MỚI BIẾT THỰC RẰNG RANG ĐAU!

2

LẤY TÂM TRỌC THẤY LỖ SẬU VÌ BĂNG CĂNG ĐỀ CĂNG LÂU CĂNG RẪY!

3

XÉP SÁCH BỤT VỘI ĐI NGAY

TRẦN-QUANG-MINH
ẤY NHÀ NÀY CHUYÊN MÔN

4

GIỜNG NHỎ VÀ KHÈO TIẾNG ĐỒN VÀO NGAY NHỜ CHỮA CHẴNG CÒN HỒ NGHỈ.

5

THUỐC ĐAU THUỐC MỒI LẠ KỶ BÔI MỘT CHỐC NHAT TỨC THÌ HẾT ĐAU

6

NGẤM XEM HIỆU NGHIỆM QUA MAU XEM TRƯỞNG GIỚI THIỆU CHO NHAU TIN DỪNG

7

KIA I **199** HÀNG ĐỒNG

TRẦN-QUANG-MINH
HIỆU CHUYÊN TRÔNG CHỮA RANG

8

XEM GIÁ TÍNH RẤT PHẢI CHẴNG GIAO THIẾP LỊCH SỰ HẢ RẰNG ĐỒN NGỌA!

BUC TRANH VAN CAU

Mùa ... cưới

Mùa này là mùa cưới - cưới về mùa này thì đồ lễ tiền quần áo, hay vì gió lạnh làm cho người ta gần gũi, dễ yêu nhau?

Mấy tháng trước khi cưới, nhà gia chỉ thấy đi là đi: giậm thì đi cau, đi chèo, sêu thì đi lợn, đi bánh, tết thì đi bạc đi vàng. Rồi đến ngày cưới, đi ô-tô đi quần áo, chầu, màn, hôm, tiếng chẳng thiếu thứ gì.

Lạ thay! Cầu đến, lợn đến, vàng bạc ô-tô đến, rồi kým có dâu về.

Có dâu mới, áo nhung đen, khăn quàng trắng, đôi má hồng hồng, có thẹn, nhưng mà có vui.

Chú rể thì áo gấm hoa, quần lụa, chú rể vui nhưng mà chú rể buồn.

Yêu ghét

Trong làng báo nước ta thật có nhiều người lạ, lạ từ lời nói tiếng nói cho tới tư tưởng và việc làm. Bề từ hồi khai thiên lập địa đến giờ, ta chưa được thấy một nhà viết báo nào chịu rằng mình kém - hơi kém một chút - hay là nhân rằng một nhà báo khác có nhiều cái hay mà mình không có.

Ông này nói: Hừ, văn thông ấy có ra cái quái gì, nó thì cũng ngợ, cũng ngợ.

Ông kia nói: Hừ, văn thông cha ấy ai xem, mềm rùn, mềm rùn.

Thế là hai ông đâm ghét nhau - mà ừ đời không ai rõ ghét ai bằng hai ông ghét nhau.

Hay là: - Bao xem văn thì thế nào? - Kha kha... hay thực là hay. Thế còn văn thì?

- Văn báo thì xem rồi còn gì nữa... Thế là hai ông ấy thân như - mà đời không còn ai thân ai bằng hai ông thân nhau.

Thơ mới

It lâu nay nhiều nhà văn sĩ nghĩ ra làm đến thơ mới, không niệm luật, không có vần nữa, thế mà vẫn hay một thứ gì đấy. Nghe đây:

- Bao nhìn xưa - vừa giờ vừa mua? - Đâu đâu gặp nhau - cầm tay than thở - Đâu đó lễ đầu kê - lâu nay vẫn mua chớ?

- Họ sát cơ (trung cơ) - thời tôi xin cầm tay?

Tôi chỉ không mấy người hiểu được cái hay của mấy câu thơ đó. Nhưng mà ai hiểu được thì hiểu, ai không hiểu thì thôi.

Ông Hiếu với Phong-Hóa

Lần đầu, Phong-hóa nói đến ông Hiếu, ông uống rượu, rồi ông vuốt râu cười một mình. Lần thứ hai, ông hơi cau mày rồi ông lại uống rượu. Lần thứ ba, ông cao hứng uống rượu rồi ông làm thơ gửi cho Phong-hóa, rồi ông lại uống rượu. Lần thứ tư, ông nhắc chén rượu lên, rồi lại đặt chén rượu xuống, ngẹn ngào, sát ức, ông nói không nên lời. Vì không nên lời, nên trong số "Annam": mới đây, ông mới có bài "rừng thỉệp đại luận, gọi nước mắt thương cho Phong-hóa, may đời, mạch quê, và lại thái thì đó."

Xưa kia, ông Hiếu vẫn có nói chuyện ngạo mạn ra, bởi hẹp và ngu, hẹp và

ngu đều đáng thương - Ông nói thật chí lý lắm thay.

Văn ông Hiếu

Uống rượu, ông Hiếu cho là sự thưởng. Say rượu cũng là một sự thưởng. Tại sao lại là sự thưởng, xin có những nhẽ như dưới:

Nay uống, mai lại uống - rồi sẽ thành sự thưởng. Nay say, mai say, tại sao thành sự thưởng, xin có những nhẽ như trên.

Mà nay say, mai lại say - cứ như thế mà nghĩ thời nó ra như sao?

Tân cựu luận đàm

(Thêm kịch, một hồi, một cảnh). Ông Tân-Đà, ông Nguyễn-tiểu-Lãng gặp nhau nói chuyện: Ông Tân-Đà (trung đại, năng cao chén rượu):

- Uống đi, say đi. Đời là giấc mộng lớn, đời là giấc mộng con, mộng con; mộng nhớn đều là giấc mộng con.

(Thở dài rồi uống cạn chén rượu)

Ông Lão (rót rượu): - Ngày giờ đi như mây bay, như gió thổi, như gió thổi, như mây bay. Cho nào còn trẻ mà bây giờ đã nhớn rồi, cho đã hoa râm...

(Vội vội rót rượu uống nhớn rồi thở dài, - Đã học rồi.

Ông Tân-Đà (lại nâng chén rượu):

- Say đi cuộc đời đang酣, nay thì xem, bây giờ thế sự đang tràm, lang thường biến đổi. Đời ngắn mà học thay cho Phong-hóa say đời, than ôi!

- Đây lúc luận thường đảo ngược rồi?

(Ông cười rồi nói nhẽ khác.)

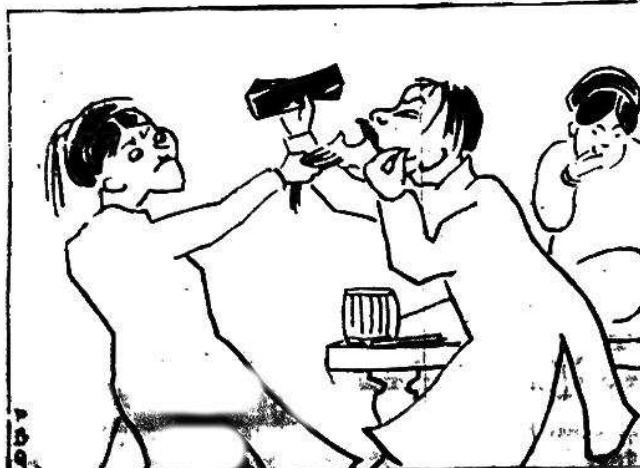
Ông Lão (uống xong): - Mưa bay, sương lạnh - kia cảnh hoa rơi, này chiếc lá bang rụng. Hoa rụng ngoài là năm xưa, còn đâu đến bây giờ?

(Tân-Đà, rồi cái mặt khác.)

VIỆT-SINH

Muốn có ảnh chụp - lời mỹ thuật - nên lại Hương-ký

Quan Hàn nói cứng

- Ở đời sự gì mà chả cười!

Shu nữ.

Chị em lấy chồng

Mùa này là mùa cưới. Bà chuyện cưới, tưởng rất hợp thời.

Ta thử vào một nhà trung lưu có con gái sắp sửa gả chồng, thấy bà mẹ và bà mối rầm rĩ: Bà trưởng cho ba trăm bạc mặt thì ít quá, những may mặc sắm sửa cho cháu đã hết ngót hai trăm rồi, lại còn cỗ bàn ăn uống mấy ngày nữa. --Bánh giầy, bánh trưng năm trăm chúng tôi không đủ, phải bù thêm vì chúng tôi quen biết nhiều. --Đàng bà Trưởng cho cháu có hôn lang thôi ư? Ba cứ nỉ với bà Trưởng cho chịu sáu lang. Đàng nào thì cũng là dâu con, có mất đi đâu - ô-tô tôi nhất định tìm chiếc, lấy số điện với bà con làng xóm, bốn năm chiếc ô-tô, túi-xì sao tiền. Bà mối nằn-ni, bà mẹ khăng khăng, có con gái khác gì món hàng bày chợ, người bán, khách mua đương ngã giá!

Cái tục gả bán ấy tưởng một ngày một theo trình độ tiến hóa của chị em mà biến đổi, ai ngờ càng ngày càng tệ thêm. Những chị em có học thức, có năng lực để tự kiếm cách mưu sinh lấy, « giá » lại càng « đắt » lắm.

Hà mẹ lúc thách cưới, ngoài cái công nuôi nấng giầy đỡ, lại tính thêm cái công tốn kém cho học hành, tính thêm cái số lương con con nữa. Ngày ấy công, hợp lại thành một số bạc to quá, khiến chủ đẻ nghe mà không khiếp, cho nên dân ông nhiều người đã thơ giải mà nói: Thà lấy người nhà quê đời nát con hơn.

Phần chị em cũng coi cái tài năng, cái mình mình như một vật quý và hiếm, thì giá phải cao, đời nào chị em lại chịu « bán giá » như các chị em thường thường khác. A nhất là đời nào lại dễ « cho » không. Đâu chị em có chung tình với một người nghèo đi nữa, chị em cũng cố mua họ mua hàng, làm cái lễ cưới cho linh đình để lóa mắt thế gian, để cho bà con quen biết khỏi thì thầm: Con người như thế mà cho không, chắc

lại có cái « phốt » gì hân, Ấy, chị em sợ cái tiếng ấy, bởi chị em tin cái hào nhãng bề ngoài, bởi chị em muốn phân biệt với các bạn gái thường khác, chị em đã biết phân biệt thể, sao không biết phân biệt mình với các món hàng ngoài, cho nên cuối tháng chị em mới thấy cái cảnh lương chồng, lương vợ bị các chủ nợ sen đầu, sen đuôi. Những các chị em làm ra tiền, trả nợ cưới lấy còn kh... chứ những chị em vô nghệ duy - chồng kiếm ra tiền mới bị khổ sở, mới lần chủ nợ đến đòi tiền là một lần bị bố mẹ chồng dẫn vật và lại bỏ tiền ra mua vật gì thì vật ấy là của mình, tha hồ mà dùng, bố mẹ chồng sử dụng chị em cũng như sử dụng đồ vật mua được vậy. Nhờ khi trong nhà sẩy tai biến, bố mẹ ốm đau chẳng hạn, phải dùng tiền thang thuốc, không thể y hện trả chủ nợ được, chủ nợ riết mồm « vì ai nên vợ nên chồng », lời riết dần dần thấm thía, bố mẹ chồng tức, chị em lại là cái thân tội cho sự tức ấy.

Lúc đó, đời tưởng lại ngày và quy xe hơi của rạp, pháo nổ lên thành, rừn rừn lạnh đóm đóp, khói sì gả nghi ngút, vung quẳng lấy mình, quần là áo lượt, chị em nghĩ sao?

THUY-AN

« Những câu thơ hư-như và hoạt của tác giả (Văn - Hạc)

Mảnh Hồn Thơ

« nó như một cơn gi - trẻ trung « thổi vào cõi lòng ta vậy»

(N p - Báo số 1347 ngày 2-10-51)

Nhà in PHAM T A

PHAM T A

Đốt nghiệp trường Học chuyên môn Paris

Ưu đẹp... Ưu mỹ!

Vợ chồng Xuân muốn Xuân mãi nên lại Hương - ký

HIỆU KHÔI-THÀNH

Ở số nhà 238 vườn hoa Cửa Nam
Chuyên sửa xe đạp trước sau cần
mắn thành thực, nên được quý khách
tin dùng

Đến từ Février 1933 thì dọn cửa
hàng và xưởng mẹ lại phố Hàng
Đang số 152 (tức là hiệu xe đạp
Vinh-Tin cũ)

Trong khi sắp dọn có kẻ manh tâm
chợc thừa cơ làm sự cạnh tranh bất
chính, không phải nghề mình mà
cũng giùm mở ngay cạnh sách để
khách hàng ngộ nhận

Nhưng mà mắt có hạt châu, xin
quý khách chờ nhăm

Mong quý khách cứ chiếu lệ đến
chính hiệu Khôi-Thành tôi rất đa tạ.

Đầu Ngô mình Sở

Có Nam Chung Ng-ib-Khiêm viết trong
bài « Một tiếng lòng » T.N. số 361 :

Cái nhiệt độ kinh phục chỉ cứ theo thời
gian mà tiến mãi, đến nỗi bây giờ tôi mới
hiểu rõ tôi.

Cái nhiệt độ kinh phục nó theo thời gian
tiến về phương nào thế ?

Mà sự tiến của cái nhiệt độ ấy nếu nó
tiến, sao lại có bên lạc với sự hiểu rõ cái
tôi được. Câu văn thực cũng đầu Ngô mình
Sở như « tiếng lòng » của tác giả đã là ra
rất vọng về.

Chỉ có âm mà không có nghĩa

Cũng của cô Khiêm :

Lấy đơn từ tình, ba sinh đều lời hẹn
một hồn máu róng muốn kiếp này còn tươi
Khổ lắm / sao giờ cho hết cái tôi vào vào
rồng tước ấy ?

Cái giếng khô ngọt lạnh

Cô Khiêm lại viết :

Lòng là ngọt lạnh như đồng tro tàn nên
cái giếng khô.
Ngọt lạnh như tro tàn thì có thể được,
cứ đi tìm tro tàn ấy không có cái cháy ở

trên. Nhưng nói cái giếng khô ngọt thì kỳ
quái thực !

Tuy phôi thai mà kém cỏi

Trong bài « Làm thế nào cho quốc dân
ta chóng tiến lên được » (V.H số 10) do
Ông Dương-bà-Trạc viết :

Nói tóm lại là quốc dân mình tuy mới có
phôi thai, mà thực còn kém cỏi quá.

Nếu nói phôi thai thì có chiến là phải
kém cỏi còn, đứng với ai mà gi nữa ! Nhất-
Giac-Cơ thủ theo cái lối văn ấy mà viết :

« Ông Trạc tuy là một nhà văn học mà
đi viết, biết đọc chữ nào »

Xem đi gi có ai c- viết lại không ?

Quốc văn hỏi giá nước lòng

Ông Trạc lại viết :

Quốc văn mình thật chẳng được chút
phần thưởng gì gọi là hỏi giá, nước lòng

Quốc văn số lúc hỏi giá nước lòng thì c-
lắm những trở gì ? Có lẽ n- cũng khoa
chấn n- ta tự ở nước Trạc trong kỷ V.H
trước.

Vấn tá cảnh của Nguyễn-lan-Khai

(Ông số V.H ý, trong chuyện « Mũi tên
độc » có những câu :

1) Tôi mất còn tôi ngồi ngủ vẫn ra đất
trên bức tranh buổi sáng mùa xuân

CHỈ CÓ HIỆU ĐỨC THÀNH

là bán đủ các thứ đèn
N° 3 Rue des Médicaments, Hanoi

Kính cáo độc giả

Các bạn đọc báo hoặc đã gửi giấy
mua năm hoặc vẫn thường mua
được báo xem mà chưa trả tiền
thì xin quý vị vui lòng xin ki-
gửi tiền về cho nhà báo

Nếu không nhà báo sẽ nhờ nhà
giấy thép đòi, đến phí tòa c- nga
phải chịu.

Những bạn ở xa nhà giấy thép
không tiện việc gửi ngân phiếu, thì
gửi tem về nhà báo cũng nhận (tem
quốc) trở lại)

PHONG HÒA

- Đến số sáng-tan đi lễ nào nhỉ?
- Có lẽ tôi đi, n- tôi ởng c- có hiệu thị học từ kia lấy một cái nhẫn bỏ túi, hai
là ởng lên xe đẩy tôi kia...

Lạ thực / tin mắt đã ngạt ngủ mà lại đột
được trên bức tranh...

II Nền trời màu lơ nhạt, vẫn những vết
mây trắng n- liễn nhau, sáng xuống cảnh
vời một thì ánh sáng nhẹ nhàng.

Lối vào ngõ ng- ấy thực hợp câu chuyện
đường rừng N- thoáng điải lấm.

III Bàn tay v- tinh của thợ tạo dần dần
nhóm to lớn để dựng đi những ch- sáng
rực rỡ

C- lẽ ác giả là cái cảm tưởng của dân
M- n. Sao mà làm của qui thể, hay là cảnh
phố hàng Bạc đấy.

IV Chỗ một dân cưm hay từng tác thi
nên l- p- của không kh- thành lên

Cái không khí thanh thì dân chim
bay tung t- c- khi nên l- p- l- m

V Lầu con mắt q- n- của thợ đ- sáng
vào thì thanh sáng l- c- c- c-

VI - Những thanh sáng v- c- n- nung
l- c- sáng của người ấy là

Vào ghế ki- ng-, trong đây không! hào
nhương kh- ng-!

VII - Cặp mắt to long lanh dần theo cái
hình ảnh hiện ra trong gương sáng sáng.

Nếu cái hình ảnh chỉ hiện ra ở trong
cung tưởng tượng thì cần gì phải c- c- p-
rất to long lanh mới đuổi theo kịp cái
hình ảnh ấy.

Đọc hết cuốn Văn-học Tạp-Chi, Nhất-
Giac-Cao gặp lại nhà thơ này

Ồ Văn-Học! người ta nhắc ta có quan
chuyên khảo cứu, bàn soạn, giảng giải về
quốc văn, mà người giám đem những cái
giỏi nhồi vào ở quốc-dân u...

NHẬT GIAO CAO

Đồ bác phó duộm bờ hồ

Đồ người phó duộm đã tai,
bấy giờ tôi nhớ huy hiệu giồng bó

một vài mươi câu

- 1) Chính chủ mà không dám nhận
mình là chủ?
- 2) Quả đất thì bằng đất, thế quả gì
thì bằng đất nung?
- 3) C- gì cả đời xanh?
- 4) C- lúc đỏ c- lúc thôn, lúc thì
thời không đỏ, lúc đỏ n- cũn g
chịu là đỏ, thế mà không đỏ.
- 5) Phẩm gì mà n- c- h- c- tho
duộm không có?
- 6) Nhà gì biết nói?
- 7) Nhà gì nóng như Hanoi?
- 8) Nhà gì lạnh hơn vườn hoa
Paul-ber?
- 9) Cái gì ởng c- b- không, trái
không gái c-?
- 10) Ông gì to hơn ông B- y, mà
l- h- c- lúc sợ c- lúc không sợ?
Giàng ngay mà trụng mới tái.
Giàng chậm mà lại nhiều câu sa
thư soàng

CHANH-ÔNG-CHẾ

Mới có đủ các thứ giấy tây đóng sẵn hiệu tâm thời giá rất
rẻ, giá từ 5p00 trở lên đủ các số chân từ 36 đến 42.

VĂN-TOÀN 88 Rue de la Soie Hanoi

ANH MỸ-THUẬT

Hiệu Khánh-Kỳ Công-ty

3, Rue Bergnis Desbordes (Phố Tràng Thi số số cũm Hàng Trống)

Là một danh v- Pháp và khắp cả cõi
Đông-dương

Giá Quảng Cáo

Ảnh 13 x 18 cả khuôn và sous verre
(Theo kiểu bên) 2p.00 1 c- i

Ảnh 18 x 24 cả khuôn và sous verre
(Theo kiểu bên) 3p.00 1 c- i

Chuyên-môn làm ảnh Phóng Đại

30 x 40 cả khuôn giá từ 5p.00 đến 9p.00

50 x 60 -id- - 8p.00 - 15p.00

60 x 100 -id- - 15p.00 - 30p.00

Đại-lý: FILMS AFFA

THUỐC LẬU HỒNG-KHÊ

Là một môn thuốc ngoại khoa gia truyền ngoài trăm năm, lại nhờ được sự kính trọng của chúng tôi trong mười năm nay, đặt phòng riêng truyền môn chữa vết bệnh lâu và bệnh giang mai nên phát minh ra được nhiều vị thuốc rất hay chế luyện thêm vào thành một phương thuốc rất hoàn toàn chỉ uống trong bốn tiếng đồng hồ là kiến bệnh ngay không bắt đi đại tiện uống và vì nhẹ một không hại sinh dục, đàn bà có chửa cũng uống được. Bệnh mới phải ra máu, ra mủ hoặc loét, hoặc bệnh đã lâu chữa không rút mủ mỗi khi uống rượu thừ đêm, trong người sưng sưng lại thấy có mủ và xem trong nước tiểu có vẩn, uống thuốc này đều khỏi rất sạch. Thuốc đã mau khỏi lại không công phạt, nên được sinh em chi em đồng bào tin dùng mỗi ngày thêm đồng, cả người Tây người Tàu cũng nhiều người uống thuốc này được khỏi rất sạch, công nhận rằng không thuốc nào hay bằng thuốc lậu Hồng-Khê. Giá 0p60 một ống, bệnh giang-mai tuần lễ phát hạch lên sôi nóng sốt lở loét qu... đau đau sưng rất thì tức đều nổi mà đau, ra mào gà hoa khế, phá lỗ khắp người có đẹn thiên phác sủi nguy đến tận miệng chỉ uống một ống thuốc là cải tử hồi sinh trong 24 tiếng đồng hồ không phải kiêng nước không bắt lên ráng đồng thuốc đi làm việc như thường không hại sinh dục. Cũng 0p60 một ống. Xin mời quý bố lại hoặc có thư về lập tức có thuốc gửi tận nơi mua từ 6 ống trở lên không phải chịu tiền cước.

HỒNG-KHÊ DƯỢC - PHÒNG

81, Route de Huế (cạnh chợ Hòm) Hanoi - Tél 753

Đại lý: *Bát tiên Vinh sát tiên Huế*, Số 73 Belgique Haiphong; 12 Rue des Coronniers Haiduong, Châu thành Hưng yên, N° 148 Bd Albert 1er Dakao Saigon

Tuyệt hết Bệnh lậu. Giang

Còn người đang thời kỳ phát hành đi đi một cường đượ tuy đau mỗi hạch ra máu ra mủ... là thời kỳ bệnh đang phát. Như thế đang ngay thì thuốc chữa bệnh... Thuốc chữa đang thời kỳ phát... 4 ống... 6 ống... là khỏi ngay.

Mà người bệnh giang phát ra thì thấy đầy... mỗi hạch quai đầu lở loét... mỗi hạch... 4 ống... 6 ống... là khỏi ngay.

Những thuốc đã kể ra đây... không... phải không hại sinh dục... nhiều... được... người... không... người... cảm ơn... các... bệnh... và... bệnh... Giang.

Bình-Hưng 89 Pavillons (phố Mã Mây) Hanoi - giấy số 543

THUỐC LẬU THANH-HÀ

Bệnh lậu là một bệnh có vi trùng (*Gonococcus de Neisser*). Khi mới mắc quy đầu sưng, ra mủ... thì nên dùng KIẾN-TINH-TỬ-THẬN-HOÀN. Nếu đã mủ... KIẾN-TINH-TỬ-THẬN-HOÀN. Hai môn thuốc này si dùng qua cũng đều được kết quả rất mỹ-mãn. Giá một hộp 1p60. Ở xa viết thư về kể bệnh sẽ có thuốc gửi cách (thả hóa giao-qua).

Giá 0p60 1 ống

Sau khi bệnh tình đã khỏi... Thanh-Hà được phòng

Thanh-Hà được phòng
81 Route de Huế HANOI

TIẾNG LỪNG KHẮP HOÀN CẦU

CHE KIM-THAI NHẬT-PHẨM TAM-HY

Nhỏ cảnh sanh nước mua tại:
Hanoi Hàng Ngang số nhà 3
Haiphong Phố Khách số nhà 140

Thiên Hòa Đường
(tức Hứa-gia-Ngư y quán)
20 phố hàng Đường Hanoi

Bản đường theo cổ pháp tự chế ra các thứ bổ... bán đường lại làm đại lý cho mấy nhà danh... Hương-cảng, lại bán cả các thứ sấm, nhưng... các ngài chiếu cố lấy làm hoan nghênh.

Trong hiệu có ông Trung y Hứa-gia-ngư xem mạch làm thuốc, chuyên chữa nam nữ lão ấu các chứng nội thương ngoại cảm và đàn bà, Thái... rất là hiệu nghiệm.

Giá tiền mỗi đi xem mạch 1p00 còn những người lao động đến tận nơi xem mạch không lấy tiền.

MÙA RẾT ĐÁ TỐI
Phổi yếu sinh ho, sớm không điều trị, lâu thành lao xuyên,
có một không hai

BÔ-PHẾ THÁNH DƯỢC

Trừ đờm, trị ho, nạt lao, hết xuyên, giảm bớt cơn ngứa, công hiệu thần kỳ, có dùng mới biết

Lọ con Op. 40
Lọ lớn Op. 80

ĐẠI-QUANG DƯỢC PHONG

47 phố Hàng Đường Hanoi — Giày nơi số 805

Thỏ nào là Phòng tích

Bệnh phồng tích dân ông dân bà sức lực giảm thường hay bị, từ 20 đến 50 mươ tuổi hay bị lắm. 1- Vì sớm sơ sượng say với ham ăn; 2- Ăn xong đi ngủ hay đi tắm ngay nếu thụ bệnh, gọi là phồng tích. Khi lâm bệnh thấy đầy hơi, tức cổ, tức ngực, cơn không muốn ăn, ăn thì ợ, thường đau bụng đau lưng, thân tay mỏi mệt. Bị đau nhâm, sắc mặt vàng, da bụng gầy. Mỗi ngày 1, 2 hũ lâu 4, 5 hũ Phồng-Tích thần dược Coa Châm không công phạt, được bệnh là thấy đỡ chịu hoặc khỏi ngay. Mỗi hũ chỉ hai bộn uống giá 0p40.

VU-ĐÌNH-TÂN

296 bis. Route Lach-Tray, Hai-phong
Ấn-từ kim-tiền năm 1929

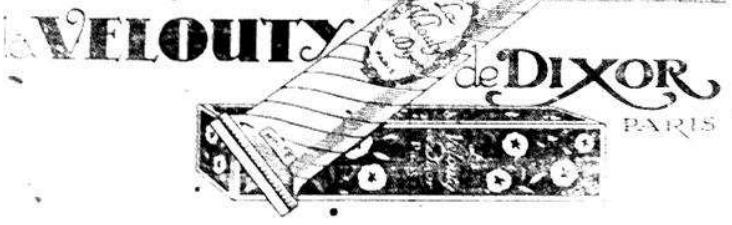
Các nơi Đại-lý

HANOI: M. Hiền, 22 bis phố Huế; Trần Văn-Hiếu 99 phố Mơi; Quảng-Hiến-Kỳ, 6 phố Hàng Lọng; Nguyễn-Ngọc-Linh, 25 phố Hàng Bông — HÀ ĐÔNG; Hứa Nam-Trung 4 phố Huế; Báo-Châu Photo phố Bruxelles Hàng-Phong 5 Chợ Tia — NAM ĐÌNH; Hồ Văn-Sinh Đường 9 phố khách; Hưng-Lương 9 Hàng Tích — HẢI-DƯƠNG; Hiếu-Châu Lạc 11 Đông-Tri — SẮC-NINH; Vĩnh-Sinh 10 Tiền-An — SƠN-AY; Văn-Thành 4 Phố-Tích — HẢI-PHONG; Hứa-Nam-Trung 4 phố sách và 48 phố Bonnal — VINH; Sơn-Thay phố gare — HUẾ; Văn-Trung 49 phố Long — SAIGON; Hàng-Vương ở Espagne.
Chi nhánh trong hệ kỹ số đại lý bán.

Miss BARBARA KENT

Coi sắc mỹ nhân của tôi là nhờ ở kem Velouté de Dixor nó là cái bảo vệ rất quý cho các bà và các cô từ thời trước trẻ mãi không già

Thư khen tặng gửi đến Velouté Dixor, đây đúng nhưm giữ công mỹ khí của nước mỹ, nó giúp cho tôi rất nhiều, nó là một cái rất đáng quý, mà cũng rất dễ dùng, tôi rất thích dùng nó, nó là một cái rất đáng quý, mà cũng rất dễ dùng, tôi rất thích dùng nó.

Đại lý độc quyền: **LUNE FAT 23**- Rue Chancelier, Hanoi
TẠI HẢI-PHONG 1 phố Hàng số 22, 1 phố khách Điện A Biz Mohamud, TÀI NAM ĐÌNH 10 phố Hàng G, Hàng-Lương 26 phố Chateau.

**Thực vậy! Thực vậy!
Không giảm khỏe tại**

Môn thuốc trị chứng đau gia giảm của Quảng - Đức - Sinh được phụng chung tôi, do y-sĩ quan Ngọc-Sơn nghiên cứu rất tinh vi, đã chữa giúp lắm bệnh nhân, có chứng ấy thực tại hẳn hiệu.

Mới đây Mme Trương được Hữ chủ nhà hát Phúc-Thắng và M. An Phú số 4 tầng Hồ Hanoi, cũng có chứng đau gia giảm, có lấy thuốc của bản đường đều được khỏi cả.

Bản đường xem mạch, bốc thuốc, chuyên chữa các chứng ngoài tâm, nội thương và có đủ thuốc hoàn tân sâu sắc gọi giấy hay đóng hộp để các bệnh nhân đi xa, tiện uống không ngại sắc.

Bản đường chủ nhân xin sẵn lòng khám chữa các bệnh nhân các phương 1 phòng các chứng bất kỳ.

Kính cáo
Quảng - Đức - Sinh
31, phố Hàng G, Hanoi

Nên đọc báo
Đông - Phương

HIỆU ÍCH-CÁT
47 HÀNG GAI HANOI
LÂM ĐU CÁC THỨ
ĐẦU VÀ CLICHÉ
GỖ ĐỒNG, SẮT, NGÀ
CAO-XU VÀ BIỂN ĐÔNG

Tân Việt Nam thư xá
389 Rue Lamblot Hanoi
Xin gửi thiệp
Quốc văn cụ thể là quyền sách
Đàn rõ cái nguyên uỷ và các thể tài
những lối văn-thi của ta khi xưa
như: ca, từ-khúc, phú từ-lục, kinh
nghĩa, văn sách, văn xuôi của ông
Đông-Bà-Kỷ giáo sư trường Cao
Phẳng soạn, giá 0p80
II Vô gia đình là bộ giáo-dục (tiểu
thuyết) của Hec-tơ Malot
gây mới dịch ra quốc văn lần thứ
nhất, giá 1p00
III Ông chủ liệt quốc số I và
số II giá mỗi quyển 1p00

NHÀ THÍ NGHIỆM BỆNH LẬU GIANG
Đã phát minh những thứ thuốc chữa về bệnh ấy

Hệ thuốc Lê-Huy-Phách làm thuốc đã lâu năm, đặt phòng riêng để thí nghiệm bệnh lậu và Giang mai. Hồi năm 1931 đã phát minh những thứ thuốc này để chữa về bệnh ấy. Lậu mới phải 10 ngày thì khỏi, nếu mãn bất tử, chỉ dùng từ 4 đến 6 là khỏi hẳn, mỗi ve giá 0p40
Lậu lâu năm état chronique thường sinh ứ đọng vàng đỏ, hay đờm cũng là vậy vào lúc đi tiểu thấy sũng, từ chỉ một giọt, yếu đuối và còn sinh nhiều chứng khác như: khớp xương, như thế chỉ dùng 2 ve liệt trùng già mỗi ve 0p40 và 1 hộp to bổ ngũ-tạng-trừ làm 2p, hộp nhỏ 1p00 là khỏi hẳn. Thứ thuốc này si dùng không khỏi sẽ trả lại tiền. Các bệnh giang mai thì bắt cứ nặng đến đâu, cũng thuốc của bản hiệu cũng chữa khỏi hơn là bệnh lậu, ai si đều biết. Muốn hỏi điều gì đình theo timbre 0p06 giá lời ngay ở xa mua thuốc gửi thư về số cách địa hóa giao ngân (C. E.) thư và mandat tin số:

(M. Lê-Huy-Phách 12 Route Sinh-tử Hanoi (Tonkin

TÂN THANH 145
HANG
ĐANG, CHUA
VA BAN

DỦ ĐỒ
PHỤ TÙNG
XE TAY..
KIỂU MỚI, GIANG ĐẸP
GIÁ ĐẸ
sp. Moderne Hanoi

THẾ CỬI CỬ MỤC TÀI GIẤY

Bình văn
Jean huyện huyện tôi về thời bấy giờ là một nhà thượng văn.

Ngoài việc cai trị dân ra, ngài chỉ có ba cái thú: hát á đào, chầu vườn hoa, và họp anh em bạn thường học câu văn hay.

Mà cái thú thường văn ngài cho là nhĩ nhất.

Một tháng, hai kỳ, mồng một và mười rằm, quan huyện, quan huấn và cụ cử là thầy học quan huyện đón giấy các con, họp nhau ở công-đường với mấy chục anh em bạn, các quan phủ, huyện giáo, huấn và các bậc văn thân trong hàng tỉnh để nghe bình văn. Những bài thơ, phú, luận, kinh-nghĩa-văn sách dự thi mà các ngài lấy trúng cách được đem ra bình. Rồi những bài nhất nhì đều có thưởng, hoặc tiền, hoặc chè rượu, quạt fans, nhiều, v.v.

Các quan trường chỉ có ba người, thế mà chia nhau công việc cũng đủ cả sơ, phúc, chủ. Chủ-khảo thì cố nhiên là quan huyện. Còn phúc khảo là quan huấn và sơ khảo là quan cử. Nhưng xét ra thì quan chủ-khảo chỉ ở vào địa vị trung lập, và theo đạo trung dung điều hòa hai phái rất phân đối nhau: phái sơ khảo, và phái phúc khảo.

Tôi còn bé, mới lên tám, chín tuổi đã đầu đim mon men tưởng đến những bài văn sấm lục ấy. Song vì ở gần huyện lỵ, nên kẻ bình văn nào tôi cũng theo anh tôi và anh thế huynh tôi vào huyện. Tuy tôi chẳng biết thường thức văn hay, nhưng khi mở bài của anh tôi ra coi, cái số khuyến, số điểm, số số cũng đủ khiến tôi nhận được giá-trị bài ấy.

Đó là nơi khi ba ông sơ, phúc, chủ khảo đồng ý nhau mà thôi. Thực ra ba ngài nhất là ông sơ và ông phúc vì khi tư tưởng gặp nhau, hệ chỗ nào có khuyến đó (ông sơ dùng phẩm điều chấm văn là thường có số xanh (màu phẩm của ông phúc dùng). Những chỗ có khuyến đó và

số xanh gặp nhau như thế thì bao giờ cũng có điểm tím của ông chủ khảo.

Một hôm, tôi đem quyển văn của anh tôi lên hỏi thầy.

— Thưa thầy, một ông khen, một ông chê như thế thì ông nào phải?

Thầy mỉm cười một cách khinh bỉ, trả lời:

— Họ khuyến, số lão cả! Con coi đó, từ xưa tới nay chỉ vì cái khuyến cái số giết nát như thế mà đường công danh của thầy bị lật đật!

Thầy câu giờ cho các con ngày sau gặp được hạng quan trường cho ra quan trường, nhất là đừng gặp phải những ông sơ, ông phúc, vì ghét

— Thưa cha, kỳ văn sách có một bài văn hay lắm! Nhưng phải một đoạn không có nghĩa lý gì.

Người con liền đọc cho cha nghe đoạn văn giờ ấy.

Cha cười nhát, thông thả bảo con:

— Mời ông nằm xuống đây, tôi lắng ông ba rồi rồi tôi giảng cho ông nghe cái giết của ông.

Bố đánh con rồi đọc lại đoạn văn cho ông con nghe, thì ra ông con làm phúc khảo, đã chấm câu văn sai mạch lạc, thành không có nghĩa chi hết.

— Đây, các con coi, chấm sai câu mà còn làm mất cả giá trị một bài văn, huống chi cái giết của họ có khi lại

không may bị các quan trường số giết từ đầu đến cuối là chính tư tay ông tiến-sĩ Trần viết ra, mà ông tiến-sĩ Trần lại văn nổi tiếng là bậc hay chữ nhất nước. Các quan trường được tin ấy cũng thấy hơi nùng. Liền gọi người có bài đến hỏi văn, thì người dự thi cũng thú thực rằng tác giả bài ấy chính là cụ nghe Trần. Quan huyện, quan huấn và quan cử liền họp hội-đồng bắt thường để chấm lại cái bài mà các ngài đã phê liệt. Lúc bấy giờ ông sơ và ông phúc lại họp ý nhau một lần thứ hai, nghĩa là các ngài đều khen văn hay lắm. Bởi các ngài đứng đến hai nghiên son để khuyến lập hết những nét số của các ngài.

Lại một chuyện nữa đã làm giảm mất ít nhiều danh của các quan trường.

Một ông ở đường trong ra chơi với thầy học chúng tôi. Thầy liền đưa vào ra mắt quan huyện, quan huấn và giới thiệu với các ngài rằng đó là một ông Bàng ở Quảng-nam hay chữ có tiếng tại Trung-kỳ.

Quan huấn và cụ cử lựa chọn mấy bài dự thi được phê ưu đưa ra khoe ông Bàng và nhờ ông Bàng giữ cho cái trọng trách làm chủ-khảo. Quan Bàng nhận lời ngay, và đem bài về nhà thì để chấm.

Hôm sau quan Bàng đem mấy bài vào huyện trả lại. Các quan sơ khảo và phúc khảo mở ra coi thất kinh. V quan Bàng số từ đầu chí cuối và quyết nào cũng được ngài phê cho một chữ liệt to bằng con gà mái.

Mà nào chỉ có thế thôi! Ngài là con ngài cưới mắt, cái cưới kinh b của nhà nho, và nó luôn mồm:

— Giặc, giặc tặc!

Minh theo hầu ngài vào huyện, đứng nghe, không rõ ngài bảo ai giới người làm bài hay người chấm bài (Còn nữa) **NIH-LINH**

Hiệu ảnh Hương - kỹ
Tứ Dân chủ ý

nhau hay vì một lẽ riêng, mà có ý kiến trái ngược nhau như thế.

Rồi thầy kể cho chúng tôi nghe câu chuyện sau này:

Một ông hay chữ, nhưng hay chữ quá nên thì hỏng mãi, cái đó há tất phải nói, các con cũng hiểu vì lẽ gì...

Ông vào lều chiến đi thi mãi. Rồi ông cũng đi thi với con ông... Rồi con ông đã đậu tiến-sĩ được cử làm quan trường các kỳ Hương-thi, mà ông vẫn còn đi thi...

Năm ấy con ông đi chấm thi về ông hỏi:

— May có gặp được bài nào khá không?

Con đáp:

không bờ không bến.

Anh em bạn ra hiện khúc khúc cười với nhau, cho rằng vì thầy trượt mãi nên thầy ác cảm các ngài chấm thi. Nhưng chẳng bao lâu xảy ra những chuyện khiến chúng tôi phải phục lời thầy nói là đúng.

Một kỳ hội đồng chấm thi ra đầu bài; Hồng-môn-hội-âm luận. Một bài dự thi bị hội-đồng đồng thanh phê liệt. Lần này quan sơ-khảo và quan phúc-khảo gặp nhau là lần đầu, và những số đỏ, số xanh song song đi ngang hàng với nhau.

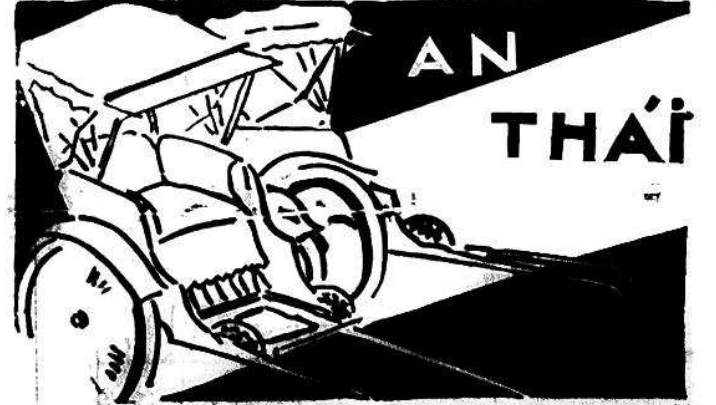
Nhưng hai ba hôm trước kỳ bình văn, không biết từ đâu đồn dậy lên cái tin ghê gớm rằng: cái bài luận

Nước hoa hiện con voi Nguyễn Chất

Jasmin, Fleur d'Amour, Rose, Violettes, gubique: fleurs Menthe			
1 lọ 3 grammes	0p20	1 tá 1p70	10 tá 17p00
1 lọ 6 grammes	0p30	1 tá 3p70	10 tá 30p00
1 lọ 20 grammes	0p70	1 tá 9p00	10 tá 81p00

Phân-Lợi 79 Paul Doumer à Haiphong

Nhà đóng xe số 23 phố Cầu gỗ Hanoi, vì sự hợp hài nên đã dọn cả cửa hàng vào trong đường số 3 phố Nguyễn Trọng Hiệp.

- Và chịu khó ở nuôi em, mỗi tháng lời cho 2 đờng 1 cợ rợng, còn quờn đờ cũ của lời... thì lời cho vú đẻ và mợc.

- Sao ra lý ông không đờ trên đầu ông, mà lại đờ trên đầu tôi? - Xin ông tha lỗi, lời sợ nó rơi.

.. từ nhỏ đến nhớn ..

Ồ! Phong-Hóa suy-đổi!

Mấy nhà nho nửa mùa thường than vãn cho phong-hóa suy-đổi, nhưng chẳng qua như con anh vũ học nói, thấy câu sáo - gũ thì đọc, chứ có xét đầu cho rằng phong-hóa xưa thế, nay vẫn thế, có suy-đổi chút nào đâu.

Hử có ai noi đến họ, họ than: phong-hóa suy-đổi, luân thường đảo ngược.

Ta nhìn ra xã hội, vẫn thấy con kính mợc cha như xưa, có thay-đổi chút nào đâu. Ấy thế mà họ than cho đạo-cha con-đến ngày điêu-linh rồi!

Ta nhìn vào gia-đình, vẫn thấy vợ-chồng yêu-mến nhau, vì nể nhau đờ cùng nhau gây-đây. Tờch phúc-chưng có thay-đổi chút nào đâu! Ấy thế mà họ than cho đạo-vợ-chồng đến ngày-đổi-đời rồi!

Theo họ: Đạo-huynh-đệ đến ngày-đổi-đời rồi! Ngày-xưa, anh-em coi nhau như thú-tục, nhưng anh-thường-đạo-đem-đi-đến-đầu, em-minh như một người-cha-chu không coi mình như mợc người-bạn, vì thế nhiều khi sinh-ra-bất-bình, bất-ức. Ngày-nay, anh-em vẫn coi nhau như thú-tục, nhưng anh-corem như một người-bạn, em coi anh như một người-bạn, sự không phải-đều-đều, khuyến-lyu, có lẽ theo lẽ tự-nhiên hơn-xưa. Cái-đó không-đổi, chỉ biết rằng đạo-huynh-đệ đến ngày-đổi-đời rồi!

Đạo-bồng-hữu-đến ngày-đổi-đời rồi! Ngày-xưa, anh-em bạn ở với nhau lấy tin-làm-đầu, bây-giờ anh-em bạn ở với nhau-vấn-lấy-tin-làm-đầu! Cái-đó, không-đổi, chỉ biết rằng đạo-bồng-hữu-đến ngày-đổi-đời rồi!

Phong-hóa đến ngày suy-đổi rồi! Ngày-xưa phong-hóa vẫn như thế, bây-giờ phong-hóa vẫn như thế. Cái-đó không-đổi, chỉ biết rằng phong-hóa đến ngày suy-đổi rồi!

Ồ! phong-hóa suy-đổi, luân thường đảo ngược - tam cương, ngũ thường phờ cho giống nước chảy xuôi. Ai là người hữu tâm với phong hóa, chẳng là lẽ cho phong-hóa, chẳng là muốn gì lại đời sẽ ser.

Từ-Lý

Thầy bói

Dân An-nam ta biết bả-tồn-quốc-hồn, quốc-luy, nên trọng, bả-tồn-thầy-bói-lâm-Nhật là các bà thì lại càng yêu-mến-thầy, việc-gì-cũng-nhờ-đến-con-mắt-sáng-của-thầy-trông-bộ.

Thầy lại khoe-lắm, gập-bà-nào-cũng-khen-nức, khen-nở, số-tốt-số-hay. Đi-buôn-ư, thế-nào-cũng-trở-nên-giàu-có, làm-quản-ư, thế-nào-cũng-chống-thắng-thường. Ví-thế, các-bà-lại-càng-phục-thầy, có-con-mắt-tinh-đôi-Nhưng-thực-ra, thầy-chỉ-có-cái-lưỡi-rìe.

Thầy tướng

Đa-tin-thầy-bói, bả-phải-tin-tướng,

số. Mà số người đi xem tướng, xem số, một ngày một đờng, số các thầy tướng cũng mỗi ngày một làng.

Theo như lời các thầy tướng, ông nào cũng là tướng người sang, tướng bà nào cũng là tướng kẻ cả, cho nên các người sang-ấy, các kẻ cả-ấy, bỏ-tiền-ra-thường-cũng-không-tiểu, mà-đến-lúc-ra, trong lòng lại chán-chứa là hy-vọng, rồi khấp-khởi mừng-thầm, nhưng thực-ra, chỉ có ông thầy tướng là mừng, mừng thắm-được-tiền-thường, lại cười, cười thắm-ông người-sang, mấy-bà-kẻ-cả-được-cái-mừng-hảo!

Những kẻ bỏ-mấy-bào-ra-mua-lý-cái-mừng-trong-một-lúc, cũng không-đĩ-

-mà-biết-đầu-đấy-biết-đầu-ta-lại-không-được-làm-người-sang, kẻ-cả-nhưng-biết-đầu-ta-lại-không-mất-tiền-tôi, biết-đầu-đấy?

Từ-Lý

Bàn ngang.

Người ta bị đờ nên bao nhiêu, lúc chốt giữ y lại càng hung hủ mạnh bạo bấy nhiêu. Đạn bà ở xã-hội Việt-Nam ta cũng vậy, ở dưới quyền của chế-đò cũ từ đời hoàng-hoàng đến giờ, góp-được-lực-hồ-hào-đóng-phòng-đầu-hướng-ưng-những-tiền-vang-của-con-phong-ba, đầu-chưa-biết-đóng-phòng-là-gì-cũng-có-âm-hưởng.

Bây-giờ-ho-đã-biết-mọi-theo-con-dương-mười, biết-học-cho-tri-thức-mở-mang-thêm, biết-lập-thế-thảo-cho-thân-thể-một-ngày-một-cường-trang.

Vì-ho-tri-thức-mở-mang, nên-ho-biết-nghe-lời-phải, biết-suy-nghĩ, cha-me-nói-phải-biết-vâng-theo, nhưng-ho-cũng-có-sở-khiên-rừng, biết-tự-trọng-lấy-mình, biết-tự-bập-lấy-mình, họ-đã-thành-ra-một-người-biết-thự-phí. Như-vậy-thật-là-một-cái-hoà-cho-xã-hội. Nhưng-người-cả-lo-cho-phong-hoa-phải-mau-mau-tìm-phương-trà-khả-đi-Phủ-bắt-ho-nhất-luật-theo-tam-tông-tư-đức, bắt-ho-không-được-có-gi-không, tự-trọng-gì-nữa. Rồi-đấy-ho-lại-ở-nhà, hòa-ra-con-người-vô-học, không-biết-phải-trái-Cha, chớ-đng, cả-đến-con-nhà-báo-sao-nghe-vớng, như-một-người-bỏ-din-ở-tri-vô-giác....Cò-thể-mời-dang-là-trình-nữ-liệt-phụ, cò-thể-mời-dang-mặt-phụ-nữ-Việt-Nam.

Nếu-không-nếu-không-một-ngày-không-ho-sẽ-là-người-cò-học, cò-giáo-đục, cò-tái, cò-tri-ho-sẽ-ra-người-mất!

Từ-Lý

Kính Cáo Độc - Già

Về dịp Tết Phong-Hóa sẽ ra một số đặc biệt, n-à toàn về Tết, 20 trang Giấy tốt, in mũi. Rất nhiều tranh vẽ, nhiều thơ vui, nhiều truyện ngắn về Tết. Sẽ có những bài:

- Trước Tết, Tết, sau Tết của Việt-Sinh,
- Chúc mừng «thập bát tử» của Từ-Lý,
- Hướng Cúc hoa, đào của Khai-Hưng và Báo-Sơn,
- Bông Cúc Vàng của Khai-Hưng,
- Cái vòng luân-quần của Nhất-Linh,
- Ba Æch ăn tết của Từ-Lý, Phú-tử-tự của Tú-Mỡ,
- Thơ Mời, Thơ Tết Cầu-đổi-Tết, Truyện vui cười v. v...
- Nhiều tranh vẽ của Đông-Sơn, 1 bức tranh bốn mùa của Lemur (thơ vịnh của Bàn-than)
- 1 bức tranh phụ bản (hors texte) có thể đóng khung được của Nguyễn-Nam-Sơn giáo-sư trường Cao-đẳng Mỹ-thuật.

Số 31 (số 18) đang lờ-ra ngày 20 tháng giêng tây (25 Tết) thì đờ chậm-lai-đến-đúng-sang-hôm-24-tháng-giêng-tây (29 Tết) mới xuất-hành, đờ vừa-kip-đọc-trong-ngày-Tết, còn số báo 27 tháng giêng (mùng 2 Tết) thì vì nhà-in-ngủ-nên-không-xuất-hành. Ngày mùng 9 Tết sẽ ra số 32.

Hà-giêng-sẽ-có-một-số-về-Hội-Lim-và-một-số-Mùa-Xuân. Từ-nay-giờ-đi, các-bạn-xa-gần-gửi-giấy-về-mua-báo-giải-bạn-mà không-gửi-kèm-gân-phiếu-thi-bản-báo-không-gửi-báo, và không-trả-lời.

Cùng các nhà buôn

Số Tết sẽ in ra một vạn, vậy ai muốn đăng-quảng-cáo-vào-số-Tết-xin-mời-lại-nhà-báo-số-1-đường-Carnot-thương-lượng-ngay-từ-bây-giờ.

PHONG-HÓA

«Giác mộng con» của Ba Èch

Đêm đông, Ba Èch vừa lạnh, vừa buồn, bảo vợ lấy chai rượu ra nhâm nhưỡng cho nóng. Mới uống được vài chén, mình thấy ấm và nhẹ, khinh khoái lắm. Ba Èch nhìn ngọn đèn xanh thấy lơ mơ dần, quay lại nhìn cái nệm rượu thấy tự nhiên lớn lên, to ra, cái cổ thời ngả lại. Ba Èch rụi mắt nhìn... thì không thấy chai rượu đâu nữa chỉ trông thấy một ông mặt hơi đỏ, mũi to và hơi đỏ, đội

là sao người ta lại thích xem đến những điều bại hoại phong hóa. Nếu người ta thích xem chắc là ngoài điều bại hoại phong hóa, báo Phong-hóa cũng có cái gì...

— Cái gì? Những cái mách què, vãn mách què, vãn mách què, mách què tuốt. Ông thử ngắm xem trong những chuyện khôi hài trào phúng còn có gì là đáng đọc không? Còn có gì là tư tưởng không? Những bài luận có nghĩa lý, công luận sừng tít, có bao giờ người ta nói không đúng sự thực đâu, có ai đọc đến đâu.

— Vâng, vui cười thì không thể đại luận được.

— Ấy đấy! chuyện nào có vui, cười và không đúng sự thực đều làm bại hoại phong hóa cả.

— Thế những truyện của Trang Tử?

— Ôi khác, khác nhiều!

— Thế những bài của Đông-phương Sóc, các bài phú khôi hài của các nhà nho xưa...

— Những bài ấy thật là những áng văn chương tuyệt thế cả!

— Ấy thế, mà chuyện của Trang-tử hay của Đông-phương-Sóc, những bài phú khôi hài ấy đều không đúng sự thực cả.

mũ cính chuẩn vận áo thường, cỡ ra một vị phân quan. Nhìn mặt hơi quen quen, nghĩ mãi Ba-Èch mới nhớ ra là ông Nguyễn-khắc-Hiếu, bật cười vang.

Ông Hiếu, nghiêm sắc mặt nói rằng: — Ai cho phép anh cười? Anh định chế riếu gì? Anh phải biết rằng cười và chế riếu là có tội với phong hóa.

— Cười là có tội với phong-hóa? — Phải, xem như báo Phong-hóa chỉ biết khôi hài và chế riếu làm bại hoại phong-hóa.

— Khôi hài, chế riếu làm bại hoại phong-hóa?

— Phải, tiêu không bại hoại phong hóa, sao lại bán được mánh, sao lại có nhiều người đọc?

— Thế ra nếu không bại hoại phong hóa thì người ta không đọc.

— Chính thế. Người đời vẫn vậy. Người ta vẫn thích xem những điều bại hoại phong hóa.

— Vâng những điều bại hoại phong hóa, thật quá không nên đem bán trên báo. Nhưng tôi lại có một điều,

— Không vì thế được. Ông đã xem những sách của tôi chưa?

— Quyền «Giác mộng con» của ngài cũng không đúng sự thực.

Ông Nguyễn-khắc-Hiếu như không nghe thấy, nói một mình:

— Những chuyện hoạt kê hay trào phúng của cổ nhân, những chuyện của Trang-tử, của Đông-phương-Sóc, những quyển sách của ông Nguyễn-khắc-Hiếu... đó mới là những sách có giá trị đáng xem, đáng lưu lại đời sau.

Chữ những chuyện vui cười, châm chọc của Phong-hóa, làm bại hoại phong hóa, suy đồi phong hóa...

Rồi Ba Èch thấy ông hai con mắt lim dim như tỉnh tọa. Lại thấy ông, người nhỏ lại cổ giải ra, dần dần chỉ còn bẻ bằng cái nệm. Ba Èch dơ tay ra sờ vào cổ ông, thấy lạnh lạnh... Bưng mắt tinh giấy, Ba Èch thấy tay mình còn đang cầm cái cổ nệm rượu...

Giác mộng con

Không phải bán nước
Nhè bên có chuyện kỳ khôi.
Thào nào bác Mỗ nhếch môi cả ngày.
Cười gì, cười tí, cười say.
Rõ anh đa sự chỉ hay cười người.

— Vãn rằng : ở tại phố tôi,
Có nhà mẹ góa, con có bốn người.
Ba cô con gái đến thời,
Nếp nhà hiền hậu, tình trời tình anh
Mười lăm, mười lăm xuân xanh,
Thăm nghiêm vắng khách già, anh rạo rạo.

Thực là tai sắc đủ điều,
Huê — lan sức nước phồn thêu êm đêm.
Một hôm có một người quen,
Đưa vào một câu thiếu niên chơi nhà
Thư rằng : cậu Tú tán khoa,
Vừa đi du học phương xa mới về
Tài đàn cấp sách đề què,
Ước ao người đề cho thuê bên ngoài.
Nhớ án cần đề em tai,
Tá ta nay đã thành người đồng cư.
Thấy người phong nhã thi thư.
Ở ăn dưng mực, gửi thư đưa dưng,
Ba già vừa ý yêu đương.
Chiều chàng như thể con nường trong nhũ.

Tự do những lúc vào ra,
Gái trai tập hợp như là anh em.
Trong ngoài cách một bức rèm,
Những khi bận rộn chung đèn cùng nhau
Thoi đưa thắm thoát quá mau.

Ngay đi như thể ngựa cầu qua rêu.
Tuần trăng trọn nguyệt mấy phen,
Cốc có đã thấy hơi phiến tí ti.
Chẳng hay chàng ấy làm gì?
Mà đem bệnh bằng truyền đi cho người,
Rõ ràng bệnh đó thất rồi,
Càng bưng, càng bit, càng lồi lồi lên,
Lửa rơm còn đợi phải ven.
Lửa tình trai gái khó em được nào.
Bên ngoài dư luận si si sào:
« Núi ông tay áo, đại sao bà già.
« Một nhà con gái đương tơ,
« Rước voi đồng đực rầy bồ sao đang! »
Thốt nghe như nói phủ phàng,
Ba già chấp miệng: « chuyện cần rưng rưng.
— Thi phi như tiếng khồn chằng! »
Nhưng người đã nói sao đang được nghe
B? làm thử thách tụng li.
Ngắm xem dưng dưng, dưng đi dưng ngồi
Bàng đầu như mả chết chời:
Biết rằng bưng thối, ôi thối, lạ làng.
Biết bao kinh ngạc cho cùng,
Thì ra đeo trống ca rưng cả ba.

Cổ nhân nên vẫn thất tha,
Xâm tâm tìm coi Ta ta hỏi dò.
Tìm quanh phố nhỏ phố to
Nàng: cậu, tí hỏn lỏ đi đi chơi,
Cho tìm khắp chỗ cùng nơi.
Mắm cơm ắp đó sòm mai đến chiều,
Đường rưng ai biết lối hiêu.

PHẠM-CHÁNH-TÂM « TH.

CÓ CHI HƠN ???

Hên nay, đầu KHUYNH-DIỆP là thứ đầu danh tiếng nhất, được các quan thầy thuốc đời công-nhận là hay lắm và được quốc dân tin dùng hơn hết

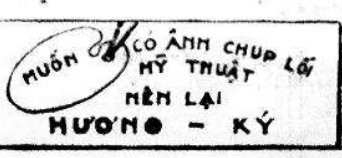
Đầu Khuyh-diệp đã giết không biết bao nhiêu là giặc-thương trong các cuộc Đấu xảo Kỹ-nghệ Khoa-học ở xứ ta và tại Pháp. Kể cả Kim-khẩu, Long-Tinh, mẽ-dây, Bàng-Cấp, đầu Khuyh-diệp đã được tất cả 13 cái, toàn là thứ đặc-biệt.

Buồn đầu Khuyh-diệp rất nhiều lời. Các hiệu đã buồn đầu Khuyh-diệp đều chịu là món hàng chạy nhất. Chớ làm với các thứ đầu tên khác

Mua buồn, làm Đại lý, gửi thơ cho Khuyh-diệp chủ nhân
M. VIÊN - ĐỆ
Bến Ngự HUE
Tại hiệu Viên-Đệ còn nhiều rồn hàng khác toàn là thứ bán hết sức chạy.

Vẻ ảnh truyền thần bằng than hay mực tầu
Thật giống, thật khéo Không phai màu
ảnh bán thần 50 x 60 2p90
Ở xa xin gửi ảnh mẫu về cho
M. TRƯƠNG-TRONG-BÌNH
Office Indochinois du Travail
81 Route Mandarine Hanoi

Có nhận gửi hình đi các nơi theo lối Hinh hóa giao ngân.

VUI CƯỜI.

CUỘC THI TRUYỀN - VUI CƯỜI.

Hết đầu từ số 23 bản báo mở một cuộc thi cười. Trong mỗi số sẽ đăng lên độ bốn, năm bài mà bản báo xét ra là hay nhất.

Mỗi bốn kỳ sẽ có hai giải thưởng. Giải nhất một năm báo, giải nhì nửa năm báo để thưởng hai bài hay nhất trong bốn kỳ báo kỳ.

Mỗi bài không được quá ba mươi chữ.

Xin đề chỗ ở cho rõ ràng, để tiện việc gửi báo biếu.

CUỘC THI TRANH KHÔI HẢI

Mỗi số báo sẽ có đăng vài bức tranh hay nhất.

Hết bốn kỳ sẽ có hai giải thưởng: (Giải nhất một năm báo, Giải nhì nửa năm báo.

Tranh vẽ chiều giải 13 phần, chiều cao 10 phần. Có lời chú thích hay không cũng được. Miễn là buồn cười.

Mấy lời phân trần

Có nhiều người hoặc bất chước chuyện cũ hoặc dựa theo chuyện cũ hay chuyện nước ngoài mà làm bài vui cười. Trừ một vài chuyện đã phổ thông ai cũng biết còn thì không tài nào mà kiếm soát cho khắp được. Vì lẽ ấy nên những bài nào hợp phong tục Annam mà có ý tứ kỳ, đặc biệt, thì bản báo cũng cho là trúng cách.

Phong-Hóa

Của N. H. B.
Rue Monseig. Verdier Hanoi

Chân & tà

Quan Tòa -- Máy đánh nhua, đã phải bận vào chò hiểm đến nỗi chết, thế là máy phạm vào tội cổ-sát, tòa phạt máy năm năm tù, nghĩa chừa?

Tội nhân -- "Cần" v. Băm quan lớn. Quan Tòa -- Cởi gì?

Tội nhân -- Quan lớn lượng xai. Đây là chân con nó đá người ta thời nó có tội, chứ như con quỉ tình là oan nặng.

Quan tòa -- Thời, thế là tha cho mày, nhưng mày đừng cỡi chân giết người ấy lại ở tù

Của N. H. B.
Rue Monseig Verdier Hanoi

Ăn trộm

Một anh ăn trộm, vừa leo được lên lương nhà kia xong, đương dòm xuống sân để tìm đồ khoắng, thì bỗng nhiên bị ngay một gậy vào cẳng, vội chạy xuống lại bị một gậy nữa vào lưng. Đau quá, chạy, buột miệng kêu: "Ồi! ông đội xếp ơi, nó đánh tôi!"

Của B. H. B.
Rue du Sacre Hanoi

Rúc đầu

Trước khi dẫn một tên tướng cướp bị xử tử lên đoạn đầu đài, theo lệ thường, quan tòa hỏi: "Anh có muốn ăn uống gì không?"

Anh chàng kia, nhân mặt trả lời: "Ngồi làm ơn cho xin ít dầu khuyết thần, vì hôm qua, tôi không ngủ được nên hôm nay tôi hơi... rúc đầu."

Của B. H. B.
Rue du Sacre Hanoi

Trí nhớ

Cậu Tham tình rất đáng tri. Đã biết bao nhiêu lần, vợ Tham phải kêu về một nỗi hệ hôm nao giờ mưa cậu mang ô đi làm là cũng quên mà chỉ dẫn thân xác về không. Một hôm, giờ mưa, đi làm về, cậu giờ cái ô cho vợ xem mà khoe rằng: "Này vợ! hôm nay tôi không quên ở ô sô."

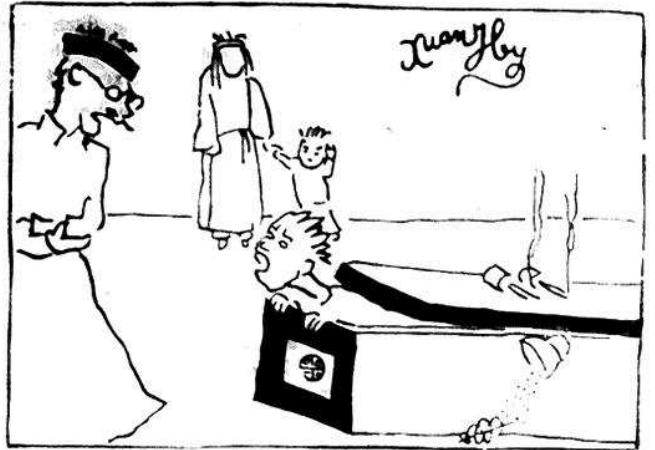
Mợ khen: "Giỏi nhỉ, nhưng mà hôm nay cậu có mang ô đi làm đâu?"

Của L. D. T.
Đông-hoi

Hỏi hành trình hỏa xa

Trò M... lúc bãi học chạy một mạch đến "bướ" một ông xếp ga ra thưa:

Tranh dự thi - Số 14

Này, tôi thật là... biết từ giã tôi không thêm một đồng thuốc của... nữa đâu nhé.

— Thưa ông, tôi muốn biết hành trình hỏa xa, ông vui lòng chỉ bừa cho.

— Được, em cứ nói ta sẵn lòng đáp.

— Thưa ông cho biết rằng, đường Huế ra Vinh 300 km, một chiếc xe lửa chạy từ Vinh vào Huế mỗi giờ được 75 km một chiếc khác chạy từ Huế ra Vinh, mỗi giờ được 90 km. Vậy hai chiếc gặp nhau ở chỗ nào?

Của H. T. P.
Kampot

Má tôi đây

Một bà xứ Nam đều chơi nhà một bà xứ Bắc, thấy con cháu nhà đang chơi ở cửa, bà xứ Nam hỏi:

— Này em, má (1) em đâu?

Bà xứ Bắc ngạc nhiên sà tay lên má đáp.

— Thưa bà, đây.

Danh sách những người dự thi
OO T. K. chợ Con Haiphong: 3 tranh -- N. T. L. Duoi. Hanoi: 6 tranh -- L. D. T. P. T. T. Đông-hoi: 5 bài -- L. V. R. P. Hà-nội: 1 tranh -- T. P. Pav. Noir Hanoi: 2 tranh -- P. Q. K. P. K. Hanoi: 4 tranh Quy-nh-Lan: 1 bài, P. B. R. Lettre Appel Hanoi: 4 tranh, T. V. Q. Marché Đông-

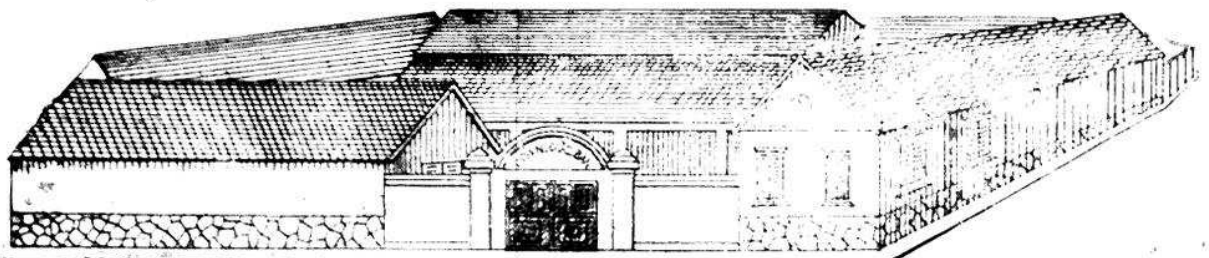
(1) Má tiếng xứ Nam - nghĩa là mẹ.

trừu: 8 tranh; V. D. Q. Soai-rìng: 1 bài, Q. L. Doumer Haiphong: 1 tranh, 3 bài; B. N. K. Harot: 4 bài, C. T. V. D. M. Kiên-an: 7 bài, N. X. D. Jette Hanoi: 4 bài, 7 tranh N. V. D. T. A. Bắc-ninh: 5 tranh, Phuong-Ee: 6 Kam-pot: 4 bài, N. I. L. và T. Q. L. Paul - Bert Haiphong: 2 tranh, N. V. D. Uông-bi: 7 bài, T. D. C. Rex Vinh: 1 bài, 2 tranh, L. H. D. Cai Be: 2 bài, N. K. D. Thái-hà: 2 bài, 3 tranh -- V. D. K. Tư Hanoi: 3 bài -- Tâm cười: 2 bài -- T. V. M. Pétain Hanoi: 8 bài, 3 tranh -- N. M. K. Ba-vi Sen-tay: 2 tranh -- N. T. P. Belgique Haiphong: 2 tranh -- P. Canh Haiphong: 1 tranh, T. V. K. Dujon Nam-dinh: 4 bài N. H. B. Mon-dug Hanoi: 6 bài, N. X. H. Carnot Hanoi: 4 bài -- 1 tranh, Kỳ-lua Hanoi: 8 tranh D. S. T. Caisse Hanoi: 6 bài -- T. M. C. Voile Hanoi: 3 bài -- N. V. K. Papier Hanoi: 1 bài, 1 tranh -- P. X. D. Ri: Hanoi: 4 bài -- B. H. D. Sacre Hanoi: 10 bài -- D. V. C. qui-nhon: 1 bài -- N. V. T. Charr Hanoi: 4 bài.

XEM SỔ TẾT của PHONG-HÓA 20 trang. In miễn.

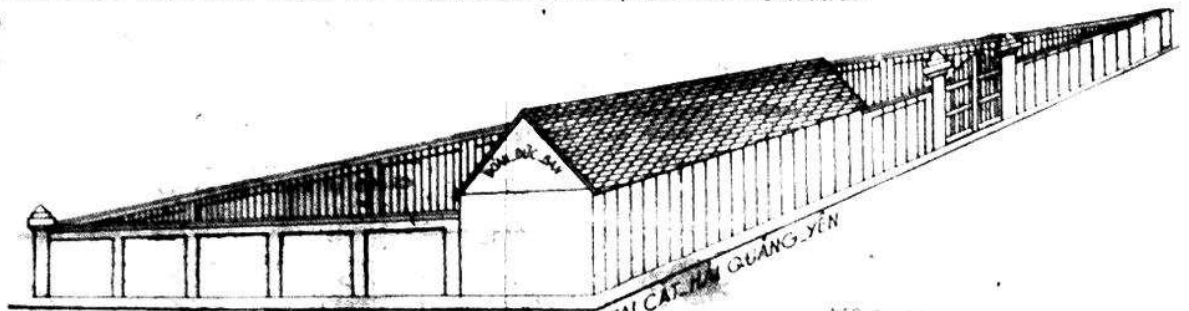
Cửa hàng bán Nước Mắm

32 phố Bờ Sông hàng Sầu (quai Clemenceau) Hanoi

XUỐNG LỘC NƯỚC MẮM TRẮNG CỦA N. ĐOÀN ĐỨC BAN TẠI CAT. HẢI QUẢNG. YÊN

1. Phố Bên lãn thuy Rue Maréchal Foch, Haiphong

XUỐNG NƯỚC CÁ CỦA N. ĐOÀN ĐỨC BAN TẠI CAT. HẢI QUẢNG. YÊN

Cửa hàng và xuống mắm do N. Đoàn Đức-Ban quản trị lấy

Chuyện Phong Hóa

CON CHÀU - CHÀU MA

của THÈ - LỢ

Quả trưa hôm ấy, thằng cu Tấn, con ông Lý Dương mặc cái áo rộc trắng với chiếc quần đùi nâu, đi thơ thẩn ở trong làng. Nó vốn là một đứa trẻ tươi cười, nhanh nhẹn, mà sao lại rầu rầu nét mặt thế kia? Là vì từ này đến giờ nó không tìm được ai chơi với.

Nó đã ra đình chơi; ngoài đình hai người đàn ông nằm phơi bụng ra nắng một góc chiếu. Nó đến nhà thằng Tý, con ông Hương, nhưng thằng Tý phải đi chèo trâu thay cho thằng Cầm, mà nhà ông Hương chỉ có người non thối, nó không chơi được với ai hết.

Thằng cu Tấn dạo bước một trong đường rậm mà đi thẳng ra đầu làng. Nó đứng lại một lát, trông ra phía ruộng lúa đầu đường vàng hoe dưới ánh nắng trưa nóng đỏ. Nó phải nhấp mắt lại để xem có thằng Tý không. Rồi nó toan quay đi, bỗng chú ý đến những tiếng rít là tre trong bóng mát. Nó lại gần thì nhận ra ông xã Cờ.

— Ông lấy lá tre làm gì thế ông xã?

Ông xã đã lấy được một đồng là lớn, bây giờ nghe tiếng đứa bé thì ngừng cần câu liềm ngảnh đầu lại tươi cười:

— À thằng cu Tấn đấy ư? Rồi ông lại quay đi vừa rút lá vừa nói tiếp: Trâu nhà tao hôm nay để tao lấy lá tre về cho ăn. Ông Lý có nhà không thế?

— Thấy tôi lên đình, u tôi sang làng... mà trâu lại ăn lá tre ư ông xã?

Ông xã ở là một tiếng rồi hạ cần câu xuống gỡ những cành tre nhỏ nó giương lấy cái giây thép sẽ ra trên đầu cần.

Cái lá tre cũng chẳng vui gì mà xem và nó còn mãi đi tìm thằng Tý, nên không đứng đó nữa. Nó đi ra phía ruộng được mấy bước thì ông xã Cờ gọi: — Này cu!

— Gì thế ông xã?

— Lại tao cho cái này.

Thằng Tấn trở gót liền, về nhà, mừng rỡ.

— Ông cho tôi cái gì thế?

Ông Cờ thong thả nói:

— Con cháu-cháu ma.

Một con cháu-cháu to hơn ngón chân cái, màu xanh nõn như lá mạ, đang lẩy hai càng dài những gai đập mãi vào lòng bàn tay người đàn ông. Thằng Tấn miệng nở như hoa, nói:

— Ông cháu-cháu to không! Ông xã làm sao bắt được nó thế?

— Tao thấy nó mắc mình vào mấy cành tre này, dây cầm lấy.

Thằng Tấn thích rít rít, giơ tay lên, nhưng con cháu-cháu tre thì to, xem ra khỏe hơn những ngón tay của nó. Nó chực bảo ông xã bỏ vào túi áo nó, nhưng chợt nghĩ ra:

— À, ông xã này! Đem về một cẳng nó đi, còn một cẳng để tôi đi lấy giấy lại buộc.

Nói rồi nó vừa chạy đi vừa nhìn xuống đất để tìm giấy. Nó trở lại những lối nó vừa qua; ngộ nhà thằng Tý, trước cửa đình công, bỏ một cái sọt, nhưng không thấy một sợi gai hay sợi dây nào hết. Sau cũng về về nhà, chực rinh cái lấy sợi giấy ở cái vũng đất bị nó « thiếu » nhiều bận, thì bỗng trông ngay thấy một cái chai miệng rộng, thân phình. Nó bắc ghế lấy xuống rồi,

một mạch chạy đến chỗ ông xã đợi. Nó bối hân mà lăm lăm nói: « Giá đứng bít ông xã về cang con cháu-cháu có hơn không? »

Thằng cu Tấn lại hơi lo rằng ông xã Cờ không cho nó nữa vì thường thường nó vẫn bị người lớn lừa rồi, hoặc ông xã để con cháu-cháu b v đi mất rồi.

Sự từng trải bẹp bời của đứa bé cũng làm cho nó ngờ vực những cái tốt đẹp, sự sống. Nó muốn khỏi tăng hứng nên cầm như cái sung-sướng được chơi con cháu-cháu tốt đẹp ấy nó không được hưởng đâu.

Nó chạy cang gần đến con đường ngang thì quả tim nó càng đập giã: vừa vì mừng, vừa vì lo ngại.

Cái đồng là tre nó vẫn thấy là-lá đó, mà ông xã Cờ từ từ kể kia thì đầu? Nó ngờ ngác chạy lên xem, thì « ối giời ôi! » ông xã Cờ nắm vật dưới rốn! Thằng cu buông cái chai thủy tinh xuống, nắm chặt lấy cái quang ở đồng là tre bên cạnh nó, nó run mà đứng là tre cũng run. Cờ ông xã bị chém đứt như sắp rời khỏi mình, máu ra lênh láng, hai mắt mở to nhìn, cái miệng há hốc, máu dầm một bên má và nhuộm đỏ bộ râu cằm, còn bên kia râu xám xanh cũng như da mặt đứa trẻ. Ông xã ngã xấp đi lên dạng khạc ngựa, tay trái bị vọt lên một khóm cỏ, tay phải thì để dưới mình. Máu đọng ở quanh cái vai họ sáo, máu phun vào một hàng dọc khoai ở trên, máu dãi từng đám ở trên mép đường đất. Thằng Tấn mê hoảng không nghĩ ngợi gì hết. Nó muốn chạy nhưng chưa hoàn hồn. Đến lúc nó trông thấy những lá khoai vọt cánh tre vì một cơn gió lùa qua, làm rung động, nó mới định thần. Nó vâng mình chạy thẳng lên, thế nào quên vương cánh tre và chân vương phải quần, nó ngã xuống một cái rất mạnh: « thối, chết rồi! »

Nó kêu chưa dứt tiếng thì đã lăn xuống bên cạnh cái thây chết, cạnh sườn nó để lên mà ông xã Bùn dưới rãnh vọt lên cạnh đường làm cho nó trượt tay mới khi muốn chống mình ngồi dậy, khắp người nó lại thêm rần rần nữa, lưỡi liu lại muốn kêu gọi nhưng không ra hơi.

Trong khi nó lẩy bết sức can đảm của lúc này khiếp mà tìm cách chỗi dậy thì mắt nó bỗng trông thấy một vật đỏ lòm lóm đang động cựa ở dưới cỏ bông ông xã. Nó nhìn kỹ thì ra con cháu-cháu tre! Con cháu-cháu tre đang lén lách từ cái lưới liềm bị để dưới lưng ông xã mà bò lên, đầu và cánh nó bé bết những

bùn bõa với máu. Thằng Tấn rợn người lên một cái. Nó thoáng nghĩ ra một điều rất ghê gớm:

« Ông xã bị hại về con cháu-cháu ma! Thế mà con vật lại cứ lừ lừ bò đến mặt nó hoài, bộ điệu chậm chạp một cách hiêm ác. M - toan gạt con cháu-cháu đi thì bấy giờ mới biết rằng tay trái nó đang sờ phải mồm người chết. Nó cuống quýt gỡ ra nhưng bí rầu quẩn lầy tay nó. Ngay lúc ấy con cháu-cháu đã bò đến gần cổ ứa be, nó hét lên một tiếng cực lớn rồi chết ngất đi.

Lúc thằng cu Tấn tỉnh dậy thì thấy mình ở nhà, nằm trong buồng, mồm đầy những thuốc gió và nước tiểu. U nó (hỏi củi xuống vừa sụt sùi khóc vừa gọi:

— Tấn ơi, con đã tỉnh chưa?

Chung quanh giường thấy sáu bảy người đàn bà, họ lau rửa hồi và thắt lại cái g ai quần vừa mới thay cho nó. Nó thấy buồn buồn ở ngực vội cầm lấy mếp áo rít rít lên. Nhưng không thấy con cháu-cháu ma ở trong nên nó yếu làm chực ngồi dậy. Người ta ép nó nằm xuống rồi nói khẽ những câu ngọt ngào vào tai nó, bỗng một người đàn ông mặc áo the trắng ở ngoài đi vào hỏi: — Nó tỉnh rồi à, nó đã nói được chưa?

— Bẩm ông chánh, cháu đã tỉnh.

Người mà u nó gọi là ông chánh trông nghiêm khắc lắm. Ông nhích cái ghế của một người mang đến, để ngồi bên cạnh nó, rồi hỏi nó một câu rất vui vẻ:

— Mày trông thấy đứa chêm xã Cờ chạy về lối nào?

Thằng Tấn nhìn u nó thì thấy mặt u nó có vẻ lo sợ. Nó cũng sợ vì chắc người ta đến bỏ tù nó đấy.

Ông chánh hỏi thêm:

— Thế nào, nói đi. Đưa chêm xã Cờ là đứa nào, mày có nhận được mặt không? Nó chêm xong về lối nào? Mày ngồi dậy cho tao hỏi.

— Bẩm ông chánh « lời mẹ đứa bé » cháu hãy còn sợ lắm, xin phép ông cho cháu nằm.

— Ủ, mày thấy làm sao, nói cho tao biết.

— Quái, sao ông ấy hỏi mình những câu đến lạ. Thằng Tấn nghĩ bụng thế, rồi thưa rằng: — Con không thấy gì cả.

— Sao lại không thấy? Lúc ấy mày có ở đấy kia mà!

Thằng Tấn chực trả lời, thì u nó đã đá:

— Cạo củ thực thả kẻ lại cho ông chánh nghe, ông chánh có lòng thương, con không việc gì đâu mà sợ.

Như một ông chánh thì chỉ có vẻ thương tí nào hết. Nhưng đứa bé cũng

đem chuyện gặp ông xã lúc còn sống cho đến lúc nó bị ngã thấy con cháu-cháu bò vào nó thuật lại. Rồi lại bàn thêm rằng:

— Con cháu-cháu ấy là con cháu-cháu ma.

Người ta còn hỏi nó nhiều câu lời thối nữa. Sau thấy nó không thể nói rõ được « hung thủ » là ai, nên người ta phải để nó nằm yên vậy.

Ông chánh ra khỏi cửa một lúc thì thấy nó về. Bấy giờ người ta mới dẫn nó lại phải trả lời một lượt nữa, nhưng không làm thế nào nói cho người ta tin rằng ông xã chết là vì con cháu-cháu ma. Có một lần nữa tức vắng người u nó phải đi: « Mày mà nói đến con cháu-cháu ấy nữa thì phải đau lấy.

Đứa bé suy nghĩ lung lăm. Cái con cháu-cháu tre đầu đầu bé thì nó cũng dần dần thôi ngờ con cháu-cháu là con vật ma. Nó muốn trở dậy nhưng u nó không cho, nằm đó bực dọc một hồi rồi quay ra ngủ.

Trong mấy giờ sau nó cứ thấy thấy u nó chạy ngược chạy xuôi, khi thì nó tỉnh toan rần rần, khi thì bao bọc mưa tre lá, khi thì phải lén lén rơm cho ông chánh soi, hôm thì phải cung đốn các câu lệ nhà quan tuyen. Nó thấy vậy, biết là mình có trách nhiệm vào cái lo lắng của cha mẹ, cu nó không được vui. Bà lý lượng thì thờ dài suốt ngày, còn ông lý thì cảm nó không cho nó ra khỏi ngõ.

Đến khi cái lệ cấm ấy không thì hành nữa, thằng cu Tấn cũng không hay ra ngoài chơi. Bởi vì trong làng ai trông thấy nó cũng gọi lại hỏi han đến câu chuyện ông xã Cờ bị giết là chuyện nó không muốn nhắc lại bao giờ. Người ta ngầm ngời thường tai cho ông xã Cờ nhiều lắm; ông là người hiền lành tử tế, không hề to tiếng với ai cả, thế mà sao

bằng không bị giết thảm bại thế kia?
— Tại sao ông xã bị giết hờn? Đâu nào giết sao mày không bảo?

Người ta không đời nào quên câu hỏi khó chịu ấy. Nó đã « phân giải » đem mấy trăm lần rằng: nó không biết, nó không biết một lý, một tý (xem trang làm)

Con cháu cháu ma

(Tiếp theo trong 7)

lại. Nhưng người ta không tin. Người ta lại coi nó bằng con mắt «-đề khính bệ, hình như thằng bé «đanh con» ấy thế mà ghé gớm lắm chứ không vừa đâu.

Rồi lại còn người nhà ông xã Cờ nữa. Mỗi lần bà đi trông thấy nó là mỗi lần bà khóc lóc, làm như nó là một cái đầu tích của sự oan khổ, bà khóc lóc bắt nó nghe những nỗi lòng, bà đau đớn và bầy cho nó xem cái tình cảnh mẹ góa, con côi trong nhà bà:

«Bà mà biết đứa nào giết chết chồng bà là «bà sẽ nhò nó ra, bà bầm vằm nó ra, rồi bà để đầu gió». Tội nghiệp cho đứa bé, nó trông thấy hai con người đe dọa ở sau làn nước mắt của bà xã, với cái mặt cảm tức chồm mãi vào nó mà không còn hồn vía nào! Nó đợi bà xã đọc xong «bản án» và buông nó ra, rồi bà chần chừ càng chạy mất. Từ đó, nó sợ người đàn bà khấn trắng, so tang ấy như sợ một con yêu tinh.

Cái «án mạng» «ly kỳ», xảy ra đã hơn một tháng trời mà vẫn không ai «khám phá» được ra sự «bí mật» (những tiếng này, thằng cu Tẩn bấy giờ mới nghe thấy lần đầu).

Trong làng hai ba người bị bắt «giam cùm» rồi lại được tha. Rồi hết ngày nọ đến ngày kia, thời giờ đã làm cho chỉ nhỏ của mọi người với nỗi xót thương của bà xã Cờ dần dần phai nhạt.

Một buổi chiều kia, thằng cu Tẩn đi ra đình chơi (vì nó đã dám đi chơi rồi) gặp bạn nó là thằng cu Tý. Hai đứa ngồi nói chuyện với nhau ở dưới gốc cây gạo. Thằng Tẩn mới nhắc đến chuyện ông xã để nói đến con cháu cháu tre. Thằng Tý đầu mới nói:

— Tao đã bảo là cháu cháu ma có sai đâu.

— Ủ mà trông nó ghê thực. Lúc ấy nó bỏ vào cổ tao mà tao sợ quá, tao chắc thế nào nó cũng cắn chết tao. Nhưng không phải là ma đâu, vì tao không chết.

— Không là ma lại thế. Thế ông xã không chết à?

— Ông xã chết là tại người ta chết, tao không biết ai chêm, con cháu cháu có biết chêm đâu... mà không biết rồi nó bỏ đi đâu nhỉ?

— Tao bắt được.

— Thật không?

— Thật. Nhưng tao vứt nó vào bếp ngay. Nhưng nó là ma thì không chết đâu, nhưng nó biến đi. Nhưng tao không sợ.

Thằng Tẩn tuổi càng ra gái và hỏi nữa:

— Nhưng mày bắt được lúc nào?

— Lúc người ta không ông xã về nhà. Trước lúc ấy tao vẫn ngồi ở góc đá ngoài bờ ruộng coi trâu. Con trâu của nhà thằng Sứt không có ai coi, đến ăn lúa ruộng nhà ông xã. Tao nghe tiếng ông xã trong bụi tre chửi con trâu ấy rồi như đi tìm cái gì ném đuổi nó đi.

— Thế mày có thấy ném ra cái gì không?

— Không, ông ấy chửi một cái nữa rồi thôi không nói gì nữa. Mà con trâu cũng không đi. Thế rồi một lúc lâu tao thấy mây kêu to lên, rồi có tiếng nhiều người chạy đến, vì người nhà ông Thứ ở cạnh đấy cũng nghe thấy mây kêu. Tao bỏ trâu chạy vào xem thì thấy mây nằm bên cạnh ông xã. Lúc ấy thì ông xã mất đầu rồi.

Thằng Tẩn yên lặng, ra rắng nghĩ ngợi. Nó nhìn vào mặt bạn nó như nhìn một người lạ, rồi lại trông đi. Thằng Tý nói tiếp:

— Tao sợ quá, mày à, tao tưởng mày chết thực, nhưng người ta bảo không hề gì. Lúc khiêng mây với ông xã đi, tao đứng xem thì còn thấy con cháu cháu ma bò trên cái lưỡi liềm, tao mới lấy cào cái liềm lên, thế rồi thì là...

Nó mới nói đến đó thì thằng Tẩn vùng đứng dậy chạy về, bớt hơi bớt bãi vào nhà, vào buồng, xuống bếp, luôn miệng hỏi:

— Thấy đầu bừ? Thấy tôi đâu?

Lúc nó thấy thầy nó ở sau vườn lên, nó chạy ngay lại cầm lấy tay mà bảo:

— Thầy à, con biết tại sao ông xã chết hôm nọ, rồi cơ?

Thầy nó, cau mày hơi gắt:

— Thôi, đi chơi, đừng hỏi tao!

— Kia, thực đấy mà! Thực, đấy mà. Nó nói bằng cái giọng rất thực thà!

Vé mặt rất nghiêm trọng khiến ông lý Buông phải chú ý, rồi hỏi:

— Ủ, thế ai giết ông ấy?

— Cái lưỡi liềm! Vàng! Cái lưỡi liềm!

Ông xã muốn đuổi con trâu nhà thằng Sứt đi mới lấy cào liềm mà tao... bắt đồ võ ý, để cho lưỡi quặp vào trong, ở sau đầu, lúc ném đi, phải rồi... chác hẳn thế...

Cái tra sậy rầy ra trong óc đứa trẻ đã cho nó tìm được ra sự thực. Song người nhơn còn đạo mạo suy xét đến những bề sâu nghiêm bôn, nên thầy thằng Tẩn không thêm nhẹ lời rõ.

NGUYỄN-THÉ-LƯ

KHOA HỌC

Phân sấp, nước, hoa...

Chị em ạ! Tôi xin mách, mách rằng có mấy nhà khoa-học nói chị em chỉ ưa thích, toàn những «cửa» kỳ khôi, quái gở cả.

Chị em so ước bặt trán cháu, hay cái mặt thủy xoàn (kim cương) ư? Họ kêu nó là cái mỡ sán non, hay hôn than trong bếp. Chị em thích phân sấp, nước hoa, hàng mùi ư? Họ lắc đầu cho những «cửa» kỳ toàn là mỡ bò, bấc in, sơ chuối, giấy bản cả.

Ngọc trai, kim cương, phân sấp, nước hoa, hàng mùi, thế mà họ lại so với tờ sán non, hôn than bếp, mỡ bò, bấc in, sơ chuối, giấy bản, thì phỏng còn gọi đất nào nữa.

Thế nhưng xin chị em đừng vội giận, để tôi giải giúp.

Chị em, dù không phải vào bếp nấu nướng mà dù, chắc đã nhiều lần nghe thấy nói ăn thịt lợn sống hóa sán. Thế tức là trong thân con lợn có sán, nhưng sán ấy chưa thành hình sán hẳn: Lợn ăn bậy ăn bạ, ăn phải chứng sán, chứng ấy ở trong thân lợn, nở ra sán non. Nếu người ta ăn phải thì con sán non ấy mới biến thành sán trưởng.

Có nhiều thứ cá ăn phải sán non cũng mắc phải bệnh sán.

Sau sinh nở trong bụng cá, chứng sán bị tống ra ngoài, trai mò cửa hóng mát, trứng sán lọt vào. Thân trai mềm yếu, không làm thế nào trừ được ông khách quý hóa ra, với vàng bết ra một chất tức là cái chất xà cừ bọc lọt ton hỏn ngay ông khách lại; ngài hay tác quái thì xin ngài cứ ở trong này!

Thế rồi hôm nay, trai bọc một lượt, ngày mai bọc một lượt nữa! Song trai vẫn thấp thỏm cho lên dần dà cứ đắp đá chung quanh khách mãi, khách nhịn tới đã lâu, chết công queo tư bao giờ, chủ vẫn cứ đắp hoài, đắp mãi, đắp bao đến thành bặt trai thì thôi.

Nhưng thôi chẳng nói gì đến chị em bạn gái, đến hẳn các tay danh sĩ Đông-phương từ xưa đến nay, phần nhiều đến cho bặt trai là «khí tinh anh của trời đất kết lại ở nơi bề khơi». Nếu quả có thể thì bặt trai quý vô ngần, chị em ao ước thực phải lắm, mà có ngờ đâu khí tinh anh của trời đất kết lại ở nơi bề khơi lại là cái mỡ con sán.

Các ngài lại nói «khí tinh anh của trời đất kết lại ở nơi rừng sâu, nước thẳm là hồn ngọc». Ấy thế mà thứ ngọc

kim cương, các nhà khoa học đem phân chất xem, thì chẳng thấy khí tinh anh của trời đất đâu, cả chỉ thấy toàn là một chất than, đồng loại với chất than đen thúi đen thui trong bếp.

Lại đến phân sấp, nước hoa, hàng mẫu là những vật tô điểm cho chị em khoe các thú xa xỉ mới thực là tinh hoa trời đất, chứ như ngày nay tinh hoa trời đất không đủ cho chị em dùng nữa. Chị em xô đẩy lẫn nhau những muốn «thứ thơm hơn, đẹp hơn, mà tệ nhất là... rẻ hơn». Vì thế nên các nhà khoa học thừa cơ thay tạo hoa, chế ra đủ các thứ vừa lòng chị em.

Này phân thật trắng, sếp thật tươi, nước hoa thật thơm, bâng rết thật đẹp, mẫu nhuộm thật tươi, mà giá lại... phải chằng.

Tinh hoa trời đất đâu lại có cái giá phải chằng ấy! Này phân: họ bán cho chị em phân kẽm là thứ để pha sơn, thứ để làm thuốc, ghé ấy mà chắc chị em ai chẳng biết, hoặc giả họ lại cho phân chì là thứ phân thật tươi, nhưng độc đã có tiếng, độc đã có tiếng đến nỗi nhà nước sợ hại vệ sinh đã có lệnh cấm không cho các nhà hàng sơn dùng nó. Nay chị em hỏi nó lên mặt thì còn gì nguy hiểm bằng nữa.

Chị em lừa tron sấp ư? Rẻ tiền lấy thứ chế bằng mỡ lợn còn khá, nếu theo số thích của chị em thì phải «v» phải mỡ bò, tất «v» phải sấp mỡ.

Chị em kén nước hoa thơm ngát ư? Họ sẽ bán cho các chất chế bằng đủ các vật mà chị em vẫn sợ xưa nay: bấc in, nước gạo, mề... Chị em lại thích hàng tơ, nhuộm mẫu đẹp, họ chế bằng bông bằng giấy, bằng sơ chuối, lại có người đang tìm cách chế to bực mặt của gỗ dấy, cả phẩm tươi đẹp họ lấy «bấc in» ra để biến các chị em ưa mới đó.

Thôi tôi xin nói để chị em biết, vì họ nhìn chị em bằng cái «lưỡi» khoa học «chứ họ có nhìn chị em bằng «đôi mắt khoa học» đâu, chị em cứ yên tâm và nhất là đừng giận nếu không, sau này tôi chẳng vụ gì mà mách nữa.

Chờng thứ mười ba

Tiệm Đực Thăng

Bán Thuộc Lão

N° 148, Boulevard Albert 1er Dakao

Phúc Lợi

7.9.11 ROUTE DE HUE HANOI

DIỆM TÂM...

TIỆN NHẤT
LÀ ĂN BÁNH TÂY THÁNH
của hiệu

VAN LAN

220 ARMAND ROUSSEAU 220
TEL 621
BÁNH NGON - CƠ HƯƠNG VỊ
ĐÚNG PHÉP VỆ SINH

BA BỮA
MUA LẠI
TẬN NHÀ

SÀNG
TRƯA
CHIỀU

Những việc chính cần biết trong tuần lễ này

Vấn đề thóc gạo ở Đông-dương

Theo ý kiến đại hội nghị kinh tế ngày 22 Decembre 1932, quan Toàn-quyền đã ký nghị-định đặt một hội đồng có những vị sau này để khảo cứu về vấn đề thóc gạo, từ vấn đề tiền tệ không được tranh luận đến.

Quan Thống-độc Nam-kỳ chủ tịch, một đại biểu tây, một đại biểu Nam của hội-đồng quân sự, một đại biểu Tây và một đại biểu Cao-miên của phòng thương mại Trung-ương Nam-kỳ làm hội viên.

MM Ganassy, Tổng thanh tra ngân hàng, Blanchard quản lý địa ốc ngân hàng, De Pressol chánh-sĩ cho vay nhà đất, de Vis-me giám đốc tức mã cụ được dự hội đồng quan cai trị Nonilletas làm thư ký.

Một người tù xử rục làm reo và toan giết linh

Saigon — Hôm 21 Decembre ở Vũng-tàu người tinh đồng dẫn một toán tù đi làm trước nhà thương Linh Đồng bảo người tù kia đi làm một việc, Người tù ấy ở saigon mới bị giải xuống chừng một tuần lễ, và đã không nghe lời người lính. lại còn xử tù ấy người tù khác làm reo.

Người lính thấy vậy đòi đánh người tù xử rục đó thì va ra tay trước, vác thuốc chém vào đầu và mặt người lính.

Lính đồng bị chém liền kêu cứu, thì có thầy cai chạy đến nhằm người tù hung dữ ấy bắn một phát súng sáu. Phát ấy không trúng, nhưng người tù ấy cũng ngã nhào như chết. Va làm vậy là để tranh phạt sống thứ hai của người cai.

Người cai áp lại coi thì người tù ấy vẫn sống như thường. Người ta liền bắt va giải vào khám, còn người lính thì được trở vào nhà thương điều trị.

N.B

Không được hút thuốc mà tù chánh-trị nhìn ăn chẳng?

Những nay đã ăn rồi!

SAIGON — Vừa rồi tù Chánh-trị ở khám gần Saigon tuyệt thực.

Được tin, ban ủy viên xem xét các khám đường đến nơi để nghe lời thỉnh cầu của người tù. Ban đầu, thì người ta nói họ kêu nại việc cơm nước, nhưng chính là họ vì muốn hút thuốc trong khám không được nên mới nhịn ăn.

Ở khám, người ta không cho hút thuốc, vì sợ sự rui rọ thành lính.

Tuy ban ủy viên kia đến xét, nhưng họ cũng chưa chịu.

Hiện nay chúng tôi đã được tin rằng bọn kỹ đã bắt đầu ăn lại.

Ông Pierre, chủ khám, trước thái độ của các người đã tuyên bố rằng:

« Nếu như phá trật tự thì tôi sẽ dùng đủ cách đàn áp »

C.L

Một ông già bị bọn cướp lấy thủ cấp

Saigon — Có tin ở Cao-miên cho hay rằng: một bọn cướp người Cao-miên gần biên giới xứ Nam kỳ, cả thấy có 8 người, đem một cây súng trường và một cây súng lục liên-hòm vurs rồi vào nhà một ông già mới bỏ xin ăn một bữa cơm.

Chủ nhà trả lời rằng không có đủ gạo nếu Quân cướp liền nắm đầu ông già kéo ra ngoài sân, rồi rút dao cắt lấy thủ cấp. Làng xóm không ai biết, cướp tự do kéo sang làng khác, giữa đường gặp một người khách trú bước bán cá, cướp chặn lại giật lấy hết tiền.

Ở Kandal, có lẽ cũng bọn cướp này đến đánh một một cái chùa Cao-miên. Hai chú tiểu chống cự lại cũng bị cướp đánh mang nhiều vết thương nặng.

Hiện nay các nhà chuyên trách đã cho người theo dấu bọn cướp để trừ ác.

N.B

TA TÂY

Xưa nay hàng hóa gì của ta làm cũng có phân kém hàng của tây nhưng áo pull-over của hiệu CỤ - CHUNG dẹt tờ phân xuất sắc chẳng kém hàng của tây chút nào.

CỤ - CHUNG

68 Rue de la Citadelle Hanoi

Tại nhà hát TÂY

Buổi hát đại đặc biệt giúp hội

« Bài trừ bệnh Lao »

Ban học sinh tài tử NAM CA

số 28 phố hàng Cá Hanoi

8 giờ tối thứ bảy 21 Janvier, 26 ta sẽ diễn 2 tích:

I Nỗi lòng ai tỏ?

Kịch bản tác thời tự nhiên như thực, có một nhà danh sĩ mới xưa lại, bết những chỗ rờn thêm những chỗ hay

II Máu ghen đâu có?

Đại bài kịch điệu tuồng Tàu hát bằng tiếng Annam theo âm nhạc Tàu. Rất mới! Rất là!

8 giờ tối 18 Janvier mồng 3 Tết
R. l. tuồng... Tuồng Tàu

Tuồng Tàu mà hát bằng tiếng ta
Hát vui tai lại mát

Kim Ngọc kỳ duyên

Sự tích ly kỳ — Văn chương tao nhã — Giọng hát hùng hồn — Âm nhạc réo rắt

Mở màn mời chờ

Tranh cảnh do nhà Trần-Phồn chế ra cho nhà hát Tây đã hơn một năm nay nhân dịp này đem trình cho long trọng. Lại có M. Đoàn-bà-Chinh là kép riều có tiếng pha trò, một danh ca ở Khâm-thiên một tài tử đánh đàn bầu, M. Trần-Phồn đánh đàn tam thập lục giúp thêm cuộc vui

Giá chỗ ngồi 3p00 2p00 1p00 0p70 0p20 Trước là để giúp vào công cuộc bãi trừ bệnh lao cho nhân loại sau là mua vui xin bà con Hà-thành đi vui lòng lấy ve.

KIM-HUNG

104 Bis ROUTE DE HUÉ - HANOI

THUỐC-LẬU PHONG-TỊCH

VÔ ĐỊCH

MỘT LƯỢNG TÔI BỊ ĐAU MÃI Ờ TÔI CHỈ UỐNG 3 LỢ THUỐC CỦA HIỆU NÀY KHỎI RỐI - CỤ BAO TÔI UỐNG GI - PHONG TỊCH

NÊN HÚT THUỐC THOM LANG LÊ

SWEEET CAPORAL HIỆU

MILD & EXTRA-FINE

0,15

COMPAGNIE COLONNE TABACS

NATURAL DART

CO NHẬN

Số các kiểu máy kiểu nhà. Tinh vẽ đất cát và cầu cống, vẽ truyền thần sơn, mực và thuốc. Làm bảng hoa bằng sơn còn và vôi. Sơn cửa nhà và quét vôi. Vẽ quảng cáo và biển quảng cáo vắn vắn.